

S-RYHMÄLAISTEN
OMA LEHTI
6/2017

ässä

Nuoruuden innolla töihin

Tsemppareina Prisma Launeen Teija ja Jonna

Virossa ja Pietarissa
laajennetaan
verkostoa s. 5

Parhaat lahjavinkit
pukinkonttiin
s. 36 & 38

Johtamislupaukset
uivat työarkeen s. 40

”Katse tulisi kääntää myös työurien alkuun.”

Täältä tullaan työelämä!

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kuuma peruna: Kasvua lähialueilta
- 6 Uutisia S-ryhmästä
- 9 Kilpailijaleirissä
- 10 Vieraisa: Roni Bäck elää täysillä tubettaen

12 Teema: Täältä tullaan työelämä!

20 Teeman kasvot: Palvelupäällikkö Teija Ranin ja Nuori Mieli Työssä -ohjelman kumminuori Jonna Eerola Lahden Launeen Prismasta

22 Gallup: ”Virheist oppii, kokemust karttuu”

- 24 Näin toimii osuuskauppaväki: Lelujen joulu!
- 26 Workplace tavoittaa ihan jokaisen
- 28 Ässäduunissa Oulun Sokos Valkean pukeutumisen ja kodin myyntipäällikkö Katja Tuisku

- 30** Hintaetua omilla merkeillä jo 50 vuotta
- 32** Ykköset päälle, vitonen silmään!
- 34** Raikas ja kevyt stoppi ABC:llä
- 36** Joulu helpossa paketissa
- 38** Tule joulu hopeinen
- 40** Uuden ajan johtamista
- 42** Johtotähti: Marko Alander
- 43** Kiertotalous 2017 vs. 1997
- 44** Pt-uutuuksia
- 46** Tuhat nuorta johtajaa
- 47** Tulossa

ÄSSÄN 103. vuosikerta JULKAISIJA: Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta, Fleminginkatu 34, Helsinki ILMESTYMINEN: 6 kertaa vuodessa LEVIKKI: 41 066 kpl YHTEYSTIEDOT: PL 1, 00088 S-RYHMÄ, p. 010 76 8011 Sähköposti assa@sok.fi, muut sähköpostit etunimi.sukunimi@sok.fi TOIMITUS: Susa Nikula, päätoimittaja, Kirsi Särkkä, toimituspäällikkö, p. 010 76 80369, Merja Laksola, tuottaja, p. 010 76 80384 ILMOITUSTILAVARAUKSET: Maija Owie, p. 010 76 80382 ULKOASU: Ilona Maunola ja Samuli Lahtinen /Aste Helsinki Oy SIVUNVALMISTUS: Aste Helsinki Oy PAINOPAIKKA: Forssa Print ISSN 0781-7347 KANNEN KUVA: Anssi Vuohelainen KANNESSA: Palvelupäällikkö Teija Ranin ja Nuori Mieli Työssä -ohjelman kumminuori Jonna Eerola Lahden Launeen Prismasta OSOITTEENMUUTOKSET JA TILAUKSET: Osoitteenmuutokset välittyvät suoraan väestötietojärjestelmästä. Tilaukset oman osuuskaupan kautta. Aikakauslehtien liiton jäsen. ÄSSÄN DIGILEHTI: <http://view.sok-julkaisut.fi/library/assa>

Minä lupaan

Joulu on toiveiden juhla, uutena vuotena vannotaan. Keskiyöllä tehdyt lupauksemme liittyvät usein uuden elämän aloittamiseen ja hyvinvointiin. Tunnumme painetta huolehtia kunnostamme, syödä paremmin tai viettää laadukkaampaa aikaa läheisten kanssa.

Työroolissa vannomme harvemmin. Siksi olen niin iloinen S-ryhmän uusista johtamisluopuksista. Lupauksemme ovat Uskallan, Arvostan, Toteutan, ja pääset lukemaan niistä tarkemmin tämän lehden sivuilta.

Johtamisluopukset on otettu käyttöön suurimmassa osassa osuuskaupoista. Jokainen esimies painottaa niitä arjessa omalla tavallaan, ja minua puhuttelee eniten uskallus. Työelämässä pitää välillä olla rohkea, ja tähän lupaan työkavereitani kannustaa.

Kun kehitämme S-ryhmästä yhä parempaa työpaikkaa meille kaikille, esimiehet ovat avainroolissa. Huonoa esimiestyötä ei pidä suvaita, mutta esimiehiä on myös autettava onnistumaan. Lupaan tehdä töitä sen eteen, että kaupparyhmämme esimiehet voivat tuntea saavansa arvostusta työstään.

Lisäksi lupaan ensi vuonna toimia aktiivisesti, jotta monet jalalle saatetut projektimme etenevät mallikkaasti kohti maalia. Yksi niistä on Nuori Mieli Työssä. Tästä Ässästä löydät sen teemoista mielenkiintoisen lukupaketin!

Toivotan kaikille onnellista joulua ja iloisia valmisteluhetkiä. Itselleni rakkainta puuhaa on lahjoihin liittyvä valmistautuminen, jota itse asiassa teen pitkin vuotta. Verkkokaupat ovat lahjojen hankinnassa loistava apuväline!

Jos et ole lähiaikoina juuri antanut joululahjoja, kannattaa kokeilla. Antamisen ilo on saamisen riemuun nähden moninkertainen. Lupaan.

Tsemppiä joulukauppaan!

Susa

Susa Nikula
henkilöstöjohtaja, SOK
S-ryhmän henkilöstötyö

kuuma peruna

Tallinnan Prisma Rocca al Mare on yksi Viron kahdeksasta Prismasta.

TERE TULEMAST

PRISMA

PRISMA

PRISMA

Kasvua lähialueilta

Kilpailu lähialueilla on kansainvälistä ja kovaa. Menestyminen ulkomailla hyödyttää myös S-ryhmän liiketoimintaa Suomessa.

Teksti Tuomas Työrinoja Kuva Aivo Kallas, Kliff & Klaus Studio

Vastaajana johtaja Jorma Vehviläinen, SOK

1 Mikä on lähialueiden liiketoiminnan merkitys S-ryhmälle?

Lähialueet ovat tärkeä osa S-ryhmän liiketoimintaa. Lähialueiden liiketoiminta tarjoaa mahdollisuuden kasvuun ja tuloksenteekoon sekä tuottaa synergiaetuja muulle S-ryhmälle.

Synergiaedut tarkoittavat suomeksi sitä, että kasvamalla ulkomailla voimme toimia tehokkaammin myös Suomessa. Mitä useampi yksikkö osallistuu esimerkiksi erilaisiin ketju- ja palvelumaksuihin, sitä pienemmäksi yhden yksikön osuus näistä maksuista laskee.

Sama koskee myös hankintaa: mitä enemmän S-ryhmällä on volyyimia kansainvälisillä hankintamarkkinoilla, sitä edullisemmin saamme maailmalta tuotteita ostettua. Tämä mahdollistaa puolestaan kilpailukykyiset kuluttajahinnat myös Suomessa.

Nämä synergiaedut kasvavat tulevaisuudessa entisestään, kun hyödynämme lähialueilla yhä tiiviimmin S-ryhmän yhteisiä ketjukonsepteja ja valikoimia maakohtaisten ratkaisujen asemasta.

2 Millaisia tavoitteita lähialueiden liiketoiminnalla on?

Tavoittelemme tulevana vuosina sekä lähialueiden marketkaupassa että majoitusliiketoiminnassa kasvua. Kasvua ei haeta kuitenkaan yltiöagressiivisesti, vaan maltilla oman tulorahoituksen turvin.

Päätimme hiljattain päivitettyssä strategiassemme, että keskitymme lähialueiden marketkaupassa Viroon ja Venäjään ja poistuimme Latviasta ja Liettuasta. Sekä Pietarissa että Virossa tavoitteenamme on tuplata nykyinen toimipaikkaverkostomme. Majoituskaupassa avaamme lähivuotina muutamia uusia hotelleja ja tutkimme mahdollisuuksia myös uusille markkinoille laajentumiseen.

”Sekä Virossa että Pietarissa tavoitteena on verkoston tuplaus.”

3 Minkälaista lähialueiden kilpailu on?

Kilpailu lähialueilla on kansainvälistä ja koko ajan kovenevaa. Baltiassa ja Venäjällä näkyy sama kaupan trendi kuin kaupan alalla maailmalla laajemminkin: tiiviin ketjuohjatuksi toimivat suuret pelurit

kasvavat entisestään ja vievät tilaa pienemmiltä ja tehottomammilta toimijoilta. Marketkaupan puolella S-ryhmän kilpailijoita ovat Virossa paikalliset Coop Eesti ja Selver, liettualainen Maxima, Rimi-brändillä maassa toimiva ruotsalainen ICA ja tulevaisuudessa jo kauppapaikkoja maasta kartoitettava saksalainen Lidl. Venäjällä kovimman haasteen tarjoavat ennen kaikkea paikalliset ketjut kuten O'ke ja K-Ruoan ostanut Lenta. Ulkomaisista ketjuista Venäjällä toimii meidän lisäksi enää ranskalainen Auchan.

Hotellipuolella erityisesti Scandic ja Nordic Choice Hotels ovat kasvaneet vauhdilla.

4 Mitkä ovat S-ryhmän menestyksen avaimet lähialueilla?

Samat valit, jotka toimivat Suomessa, toimivat myös lähialueilla. Kulutustottumukset erityisesti Viron ja eteläisen Suomen välillä yhdyntävät jatkuvasti. Prisman lupaus laajoista valikoimista ja edullisista hinnoista puree hyvin myös etelänaapurissa.

Venäjällä asiakaskuntamme on hieman varakkaampaa keskiluokkaa, ja heille Prisma ja suomalaisuus edustavat ennen kaikkea lupausta laadusta ja turvallisuudesta. S-ryhmän oma merkki -tuotteet ovat Venäjällä kovien brändituotteiden asemassa, ja niiden osuus valikoimasta on suurempi kuin Suomessa. ☺

Tavoitteena Viron ykköspaikka

S-ryhmä on toiminut Virossa vuodesta 2000. Kahdeksaa Prismaa pyörittävän Prisma Peremarketin liiketoiminta on jo pitkään ollut kannattavaa, mutta yhtiön tavoitteet ovat vielä nykyistä korkeammalla: pitkän aikavälin tavoitteena on kasvaa jopa maan markkinaykköseksi.

– Seuraavan viiden vuoden aikana tuplaamme verkostomme nykyisestä kahdeksasta Prismasta kahteenkymmeneen. Kasvua haetaan Tallinnasta ja sen lähiseuduilta erityisesti supermarketista, sillä hypermarketteja on Virossa jo melko paljon, Prisma Peremarketin toimitusjohtajan tehtävissä

toukokuussa 2017 aloittanut **Jussi Nummelin** kertoo.

Viron Prismojen kehittämistavoitteet eivät poikkea hirveästi Suomen Prismoista: ostoskorin edullisuus on avainasemassa, mutta laadun, valikoimien ja palvelun kehittämistä ei myöskään unohdeta. Yhtenä osana valikoimien kehittämistä S-ryhmä lanseerasi lokakuussa Suomessa hyvin menestyneet Tesco Finest ja Tesco Free From -tuotteet myös Viron markkinoille.

– Erityisesti Tescon herkulliset gluteiinittomat tuotteet saivat maassa hyvän vastaanoton. Ensimmäisellä viikolla myimme yli 19 000 Tesco-tuotetta,

mikä on erittäin kova saavutus ottaen huomioon verkostomme koon, Jussi kertoo.

Käyttötavarapuolella valikoimat ja hinnat ovat melko yhteneväiset Suomen kanssa, mutta ruokapuolelta voi löytää mielenkiintoisia paikallisia herkuja, joita kannattaa tulla Suomes-takin kokeilemaan.

– Prismoilla on Virossa myös erittäin laadukas viiniosasto. Viini on monelle tärkeä osa ruoanlaittoa, ja olemme Virossa osoittaneet, että Prismakin kykenee rakentamaan uskottavan ja korkeatasoisen viinivalikoiman, Jussi sanoo.

Uutisia S-ryhmästä

syyskuu

› **14.–16.9.** Nälkäpäivän lipaskeräys tuotti noin 1 250 000 euroa.

› **19.9.** Oulun Alakylän koulun Salama-Ässäkenttä vihittiin käyttöön.

› **21.9.** Lohjalle Metsolan koululle avattiin Ässäkenttä.

› **30.9.** Kansainvälinen World Travel Awards julkisti Radisson Blu Plaza Hotellin vuoden 2017 Finland's Leading Business Hotel -kategorian voittajaksi.

Miss Beauty Londonin meikit tulevat!

ISOSSA-BRITANNIASSA VUONNA 2011 lanseeratun Miss Beauty London -meikkisarjan tuotteita tulee marraskuussa myyntiin kaikkiin Suomen Prismoihin ja isoihin meikkejä myyviin S-marketteihin.

– Haluamme tarjota asiakkaillemme uniikin ja kattavan meikkisarjan, joka on laadultaan hyvä ja jonka tuotteet sopivat varmasti jokaisen kukkarolle, valikoimapaällikkö **Venla Kuoppamäki** S-ryhmän vähittäiskaupasta kertoo.

Meikkisarjan tuotteet on valikoitu suomalaisten kuluttajien tarpeisiin. Lisäksi Suomen markkinoille on kehitetty uusia tuotteita.

– Meikkisarjan tuotteet ovat suosittuja erityisesti nuorten naisten keskuudessa, mutta muun muassa klassisten sävyjen ansiosta meikit sopivat mainiosti kaiken ikäisten naisten ja miestenkin meikkipusseihin, Venla sanoo.

Valikoimaan tulee yli sata tuotetta: meikkivoiteet, puuterit, poskipunat, peite-, pohjustus- ja kiinnitystuotteet, korostustuotteet, luomivärit ja luomivärikyynät, silmänrajauskynät, ripsivärit, huulipunat ja -kiillot, huulten rajauskynät sekä kynsilakat.

SOK MEDIA

Janne Lahtinen

S-ryhmä esillä Arena-rekrytointimessuilla

S-ryhmä oli hyvin edustettuna 8.11. Arena-messuilla, Suomen suurimmassa kauppateiden opiskelijoiden ja työnantajien tapaamisessa.

S-ryhmän ständillä kävi kova kuhina läpi Arena-messupäivän. Paikalla oli kymmenen S-ryhmän johtotason edustajaa sekä useita S-Trainee-ohjelmaan osallistuneita. S-ryhmäläisten huippujengi sekä vilkkaista keskusteluista virinnyt hyvä pohinä houkuttelivat ständille arviolta tuhat nuorta.

Mitä tehdä, kun työkaveri sairastuu vakavasti? Sintrasta löytyy tukimateriaalia työyhteisöille ja esimiehille koskettavan aiheen käsittelyyn.

S-tunnistus Sokoshotels.fi:hin

Asiakasomistajat voivat nyt kirjautua Sokoshotels.fi:hin omalla S-tunnuksellaan. Kirjautuneena pääsee katsomaan kaikkia Sokoshotels.fi:ssä tekemiään varauksia, tilaamia uutiskirjeitä sekä tarkastelemaan kertyneitä Bonuksia ja muita tietoja. Lue lisää S-kanavalta.

lokakuu

› **6.10.** julkaistiin Ruoka-Kalevala – oodi suomalaiselle ruoalle ja suomalaisten rakkaimmille makumuistoille. Kirjaa myydään kaikissa S-ryhmän ruokakaupoissa.

marraskuu

› **1.11.** Solo Sokos Hotel Estoria sai Viron maakohtaisessa sarjassa parhaan eli World Luxury Hotel -tittelin.

S-ryhmä vähittäiskaupan ihanteellisin työnantaja

Vuosittain julkaistavassa Universum Globalin työnantajamielikuvatutkimuksessa kysytään suomalaisilta eri alojen ammattilaisilta, mikä olisi heidän ihannetyönantajansa. Kaupallisen alan kategoriassa S-ryhmä oli sijalla 9 – ollen samalla paras vähittäiskaupan toimijoista. Kategorian kärkikolmikossa olivat Kone, Finnair ja Google.

Mikko Nikkinen

Prisma suosittu vaatekauppa

Suomen Tekstiili & Muoti ry:n teettämän tutkimuksen mukaan suomalaisten naisten suosimia vaatteiden ostopaikkoja ovat H&M, Prisma, kirpputori ja verkon vertaiskauppa sekä K-Citymarket. Miehillä ykköspaikan vie Dressmann, jonka perässä seuraavat isot marketit.

Prisma tunnetaan

Tutkimusyhtiö YouGovin listauksen mukaan Prisma on seitsemänneksi tunnetuin tuotemerkki Suomessa. Kärkikymmenikössä ovat Prisman lisäksi Paulig, Iittala, Arabia, Hackman, Abloy ja Finnair. Suomen listalla eivät ole mukana maailmanlaajuiset superbrändit.

S-ryhmän myynti myötätuulessa

- › **Marketkauppa*** 5 801 milj. euroa (+1,6 %)**
- › **Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa** 1 233 milj. euroa (+6,6 %)
- › **Matkailu- ja ravitsemiskauppa*** 598 milj. euroa (+1,7 %)
- › **Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa** 212 milj. euroa (+1,2 %)
- › **Rautakauppa** 141 milj. euroa (-10,2 %)
- › **Muut** 357 milj. euroa (+9,4 %)
- › **S-ryhmä yhteensä** 8 342 milj. euroa (+2,4 %)

*Lukuun sisältyvät myynnit Baltiassa ja Venäjällä.

**Muutos tilanteeseen 1–9/2016 (%)

S-RYHMÄN TAMMI-SYYSKUUN veroton vähittäismyynti kasvoi 2,4 prosenttia ja oli 8 342 miljoonaa euroa. Marketkaupan lisäksi myynti kasvoi useilla muilla liiketoiminta-alueilla.

– Kotimaan päivittäistavarakaupamme kasvaa edelleen alan markkinakehitystä vauhdikkaammin. Lisäksi olen tyytyväinen koko vuoden jatkuneeseen vahvaan kasvuumme erityisesti ABC-ketjussa ja Sokos-tavarataloissa, SOK:n pääjohtaja **Taavi Heikkilä** kertoo.

Alkuvuonna ja elokuun lopussa jatkettu hintojen laskeminen tuki S-ryhmän Suomen päivittäistavarakaupan hyvää kehitystä. Myynti kasvoi 2,0 prosenttia ja oli 5 147 miljoonaa euroa.

Myös käyttötavarakaupassa S-ryhmä on pärjännyt hyvin alan muuhun markkinaa verrattuna.

Pääjohtaja Heikkilä odottaa ryhmän myynnin kehittyvän myönteisesti myös loppuvuonna.

– Arvioimme, että joulukaupamme käy tänä vuonna edellisvuotta vilkkaammin.

Uudistuksia

Etelä-Karjalan Osuuskauppa avasi 19.9. Lappeenrannan IsoKristiina-kauppakeskukseen kaksi uutta ravintolaa, Hesburgerin ja Obra Mexican Cantinan.

Lappeenrannan autoliikkeet ovat yhdistyneet. Lappeenrannan Auto-Eekoon entisiin tiloihin tehtiin mittava laajennus- ja saneeraustyö, ja Autotalo Ripatin toiminnot siirtyivät Kaakkois-kaarelle 25.9. Uuden autotalon nimi on Autotalo Ripatti.

Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa rakennuttaa Karijoelle uuden Sale-myymäjän vuoden 2018 aikana.

Osuuskauppa Hämeenmaa avasi Hollolaan Prisman 21.9. Prismaan ja sen viereiseen rakennukseen, joka on osa Prisma-keskusta, tulee kaikkiaan reilut parikymmentä yritystä.

Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy avaa sisäaktiviteettipuisto Actionparkin Lahteen, Launeen Prisman tiloihin.

Uudistunut S-market Iittala avasi ovensa 19.10. Remontissa uusittiin kaikki teollisen osaston kalusteet ja osa heviosaston kalusteista. Myös valikoimapuolella tehtiin uudistuksia ja päivityksiä asiakkaiden tarpeita vastaaviksi.

Uudistetun Lahden S-market Jalakarannan avajaisia vietettiin 3.11. Myymälämiljöötä kohennettiin remontissa, ja valikoimia viilattiin vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden toiveita.

Osuuskauppa Keskimaan Jyväskylän Sokos-kauppakeskus muutti nimensä Sokkariksi, jolla nimellä Sokosta on aina Jyväskylässä kutsuttu. Keskuksen avajaisia vietettiin 22.–23.9.

Jalo kitchen & lounge tarjoaa uudenlaisia ravintolaelämyksiä Jyväskylässä. Viime kesänä Asemakadun varrelle Original Sokos Hotel Alexandran katon alle avattu Jalon terassi on kaupungin ensimmäinen, ympäri vuoden käytössä oleva terassi.

S-market Pihtipudas uudistetaan syksyn aikana.

S-market Lievestuoreen uudistus on valmis. Avajaisia vietettiin 12.10.

Solo Sokos Hotel Paviljonkia laajennetaan. Kesäkuussa 2012 avattuun hotelliin rakennetaan laajennusosa, johon tulee 36 superior-tason huonetta. Tavoitteena on, että laajennus valmistuu kesäksi 2019.

Säynäsalon S-market muuttuu Saleksi tammikuussa 2018.

Osuuskauppa KPO:n seitsemän viikkoa kestänyt ravintolauudistus Original Sokos Hotel Vaakuna Vaasassa on saatu päätökseen. Lopputuloksena syntyi kolme täysin uutta ravintolaa – Venn, Kokokana ja Rosso.

Kinnulaan avattiin 9.11. uusi Sale samalle tontille entisen S-marketin kanssa.

Pirkanmaan Osuuskauppa avasi syys-lokakuun vaihteessa Tampereen Hämeensillan kupeeseen, Koskipuis-

toon ravintola Puiston, joka yhdistää aivan uudella tavalla ravintolan, kahvilan, kaupan sekä terassin.

Tampereen Sokoksen toisessa kerroksessa avattiin 21.9. mehubaari Viheriö, joka tarjoaa tuoreita ja terveellisiä mehuja, smoothieita ja kasvisshotteja. Uusi mehubaari on Pirkanmaan Osuuskaupan oma, uniikki konsepti, jossa on helppo pysähtyä levähtämään shoppailun lomassa.

Sale Haukiluoma avasi ovensa 13.10.

Pohjois-Karjalan Osuuskauppa on aloittanut S-market Penttilänrannan rakennustyöt. Alustavan arvion mukaan myymälä avataan kesään 2018 mennessä.

Turun Osuuskaupan uusi Sale aukeaa vuoden loppuun mennessä Koulukadulle Uuteenkaupunkiin.

Sale Yläneen avajaisia vietettiin 20.10.

Prisma Piispanristi suljetaan 4.2.2018 ja kokonaan uusi Prisma Piispanristi avataan samalle paikalle huhtikuussa 2019. Prisman yhteydessä palveleva Presso sulkee ovensa tammikuun lopussa 2018. Nykyisen Prisman paikalle tuodaan siirrettävä S-market, joka tarjoaa kattavat päivittäistavaravaliokimat koko uuden Prisman rakennusajan.

Prisma Loimaa on päivitetty uuden Prisma-konseptin mukaiseksi. Muutos näkyy ennen kaikkea myymälän ilmeessä ja asiointin helpoudessa.

Original Sokos Hotel Presidentin yhteyteen Helsingin keskustassa on avattu moderni kortteliravintola, Bistro Manu.

Harri Mäenpää/Studio Korento

Vuoden Leipäkauppa 2018 -kilpailu käynnistyi

Suomen Leipuriliitto ry paikallisyhdistyksineen on käynnistänyt Vuoden Leipäkauppa 2018 -valinnan, johon osallistuvat tänä vuonna hypermarketit ja tavaratalot.

Ehdolle on asetettu seuraavat kaupat: K-Citymarket Espoo Sello, K-Citymarket Jyväskylä Seppälä, K-Citymarket Sastamala, K-Citymarket Seinäjoki Päivölä, K-Citymarket Turku Kupittaa, Kokkolan Halpa-Halli, Prisma Joensuu, Prisma Kajaani, Prisma Kouvola, Prisma Mikkeli, Prisma Oulu Limingantulli, Prisma Rauma ja Prisma Vaasa.

Kuluttajat voivat osallistua Vuoden Leipäkaupan valintaan äänestämällä suosikkiaan Facebookissa.

Tunnustus luovutetaan voittajalle helmikuussa.

SOK:n hallitus 2018 valittu

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan hallintoneuvosto on valinnut SOK:n hallituksen vuodelle 2018. Hallitukseen valittiin uusina jäseninä HOK-Elannon toimitusjohtajana 1.1.2018 aloittava **Veli-Matti Liimatainen** ja Pohjois-Karjalan Osuuskaupan toimitusjohtaja **Juha Kivelä**.

Hallituksesta jäivät pois HOK-Elannosta vuodenvaihteessa eläkkeelle jäävä toimitusjohtaja **Matti Niemi** ja Osuuskauppa PeeÄssän toimitusjohtaja **Tapio Kankaanpää**.

SOK:n hallitus 2018:

Pääjohtaja **Taavi Heikkilä**, SOK, puheenjohtaja
 Toimitusjohtaja **Heikki Hämäläinen**, Osuuskauppa Suur-Savo
 Toimitusjohtaja **Juha Kivelä**, Pohjois-Karjalan Osuuskauppa
 Toimitusjohtaja **Hannu Krook**, Varuboden-Osla
 Toimitusjohtaja (1.1.2018 alkaen) Veli-Matti Liimatainen, Helsingin Osuuskauppa Elanto
 Toimitusjohtaja **Timo Mäki-Ullakko**, Pirkanmaan Osuuskauppa
 Toimitusjohtaja **Olli Vormisto**, Osuuskauppa Hämeenmaa.
 Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja **Hannu Krook**.

Kilpailijaleirissä

Millaisia uutisia kilpailijoista on jäänyt mediaseurannan haaviin?

K-RYHMÄ ALOITTI ruoan verkkokaupan Kiinassa yhdessä Alibaban kanssa. Yhteistyön tavoitteena on viedä suomalaisia elintarvikebrändejä Kiinan kasvaville markkinoille. Verkkokaupan avauksessa on mukana useita suomalaisia elintarvikealan toimijoita, kuten Paulig, Fazer ja Kiantama.

– Puhdas ja terveellinen suomalainen ruoka on nyt ja tulevaisuudessa kilpailuvalttimme. K-ryhmä haluaa osaltaan edistää suomalaisten elintarvikkeiden vientiä kansainvälisille markkinoille. Kiina on maailman suurin ja kehittynein ruoan verkkokauppamarkkina, josta lähdemme nyt ammentamaan oppeja, Keskon pääjohtaja **Mikko Helander** toteaa.

LIDL uudistaa myymälänsä systemaattisesti.

Lokakuusta alkaen värimaailmaa on muutettu myymälä kerrallaan valkoharmaaksi. Samalla vaihdetaan osastojen järjestystä, uusitaan kalusteita ja parannetaan opasteita.

K-CITYMARKETTEIHIN tehty uudistus on vahvistanut Keskon markkina-asemaa. Lokakuun lopussa tulosjulkistuksen yhteydessä pääjohtaja Mikko Helander mainitsi myös, että Suomen Lähikaupan osto ja siihen liittyvät järjestelyt onnistuivat odotettua paremmin.

KESKO JA ORIOLA lykkäävät uuden yhteisen hyvinvointikauppaketjuna liikkeiden avaamista ensi vuoteen. Lykkäyksen syynä ovat Oriolan ongelmat uuden toimitusketjuna kanssa.

K-RYHMÄ ryhtyy tarjoamaan korkeakouluissa ja ammattikorkeakouluissa opiskeleville kymmenkertaisesti kanta-asiakkuuspisteitä ostoksista.

HELSINKIIN KAMPIN GRANIITTITALOON avautui lokakuussa Suomen suurin Lidl. Myymälälle on remontoitu lähes 2000 neliön tilat. Lidl Suomen toimitusjohtajan **Lauri Sipposen** mukaan ketju aikoo enenevässä määrin jalkautua kaupunkien keskustoihin.

Roni Bäck elää täysillä tubettaen

Roni Bäck keksi lukiolaisena, mikä hänestä tulee isona: täysillä elämäänsä elävä ja videoilla elantonsa tienaa tubettaja, joka voisi antaa piut paut normityölle. Nyt 24-vuotiaana hän on saavuttanut tavoitteensa ja enemmänkin. Miten?

Kiva kesäduuni

Vuonna 2012 kävin lukiota ja aloin seurata ulkomaalaisia tubettajia. Näytti siistiltä, kuinka jotkut tienasivat hauskanpidollaan. Kun muut kaverit lähtivät ns. oikeisiin kesätöihin, minä jäin kotiin tekemään YouTubeen pelivideoita. Olin ihan fiilik-sissä, kun sain ensimmäiset sata tilaajaa kanavalleni. Pian huomasin, ettei tubetta-misella vielä tuolloin tienannut Suomessa juuri mitään. Olin kuitenkin päässyt alkuun ja Minecraft-pelivideoni alkoivat kiinnostaa yleisöä. Lähdin opiskelemaan kauppatieteitä, jatkoin videoiden tekoa ja kehitin taitojani. Joulukuussa 2015 päätin julkaista joka päivä videon. Sain kuukausi-palkaksi 800 euroa ja olin innoissani.

Läpilyönti 2016

Valmistuttuani kauppatieteiden kandidiksi keskityin täysipäiväisesti tubettami-seen. Olin 22-vuotias, muutin kotoa ja ostin oman asunnon. Päätin, että nyt lyön itseni läpi ja lujaa. Ennen vuotta 2016 en kuvannut kasvojani, sillä olin saanut rankkaa palautetta ulkonäöstäni. Leukaleikkaus muutti kaiken. Aloin tehdä päivittäin videoita, joissa näkyi retusoitu naamani. Kesällä 2016 videoita katsottiin jo viisi miljoonaa kertaa kuukaudessa. Viimeiset puolitoista vuotta ovat olleet hurjaa kasvun aikaa: olen noussut Suomen katsotuimmaksi tubettajaksi – videoitani katsotaan noin kuusi miljoonaa kertaa kuukaudessa – ja Roni Back -kanavallani on pian 300 000 tilaajaa. Vaikutan myös Instagramissa, Snapchatissa ja Twitterissä.

Työnarkomaani tubettaja

Videot ovat juttuni. Pyrin julkaisemaan joka päivä kello 16 noin 10 minuutin videon. Joskus video syntyy kivuttomasti kolmessa tunnissa, mutta tavallisesti siihen menee 5–7 tuntia. Joskus teen videon uusiksi monta kertaa ennen kuin olen siihen tyytyväinen. On tiettyjä toistuvia juttuja, joita kuvaan: avaan fanipostia, reagoin muiden videoihin ja kerron kiinnostavista uutisaiheista. Enimmäkseen ammennan aiheita omasta elämästäni – oli kyseessä sitten syntymäpäiväni, Possessa vierailu tai polvileikkaus. Luon viihdettä elämästäni ja jaan fiiliksiäni. Tässä työssä menestyäkseen on oltava aito ja ahkera. Muita matkimalla ei pitkälle pötkitä.

Keikkaa pukkaa

Alle 16-vuotiaille tubettajat ovat kuin rokkistaroja. Tykkään nähdä fanejani meet and greet -tapahtumissa, joissa jaan sadoittain nimmareita ja olen yhteiskuvissa. Eri brändien kanssa toteutettavissa videoissa olen tarkka, ettei yhteistyö ole päälle liimattua. Haluan löytää tuotteen, palveluun tai ideaan aina oman näkökulman ja toteutustavan. Lisäksi käyn puhujakeikoilla. Kaikissa yhteyden-otoissa ja neuvotteluissa apunani on Splay, Suomen suurin YouTube-verkosto.

Uusia seikkailuja

YouTube-julkisuus vie mitä eriskummallisimpiin seikkailuihin. Olen esimerkiksi ääninäytellyt Emoji-elokuvassa, vierailut tv-ohjelmissa ja päässyt lukuisille työmatkoille ulkomaille. Kuulin juuri, että pääsen tekemään videota **Sauli Niinistön** kanssa – vau! Marraskuussa matkustan Tokioon kuvaamaan 360-videoita Virtual Traveller -mobiilisovellukseen.

”Erotun olemalla aidosti oma itseni.”

Roolimalli ja kaveri

Pyrin siihen, että videot sopivat niin alakoululaisille kuin mummini ikäluokalle. Suurin osa katsojistani on 10–22-vuotiaita. Tiedostan olevani nuorille roolimalli. En esimerkiksi kiroile videoillani, en ota kantaa politiikkaan, enkä käsittele arkoja aiheita. Haluan ensisijaisesti tuoda iloa ihmisten elämään. Näytän, kuinka tavallisesta elämästä voi saada irti vaikka mitä hauskaa, kunhan näkee hiukan vaivaa. Kaikki lähtee omasta tyylistäni ja huumoristani. Jos rupean esittämään jotain tai käsikirjoittamaan sanomisiäni, aitous katoaa. Tunnen vastuuni, sillä olen monelle kuin kaveri, tärkeä osa elämää.

Unelmatyö

Työni tubettajana on muodostanut minusta pitkälti sen ihmisen, joka nyt olen. Nuorempana olin ujo ja hiljainen, mutta videoiden kautta olen saanut rohkeutta. Työ on oikeastaan koko ajan läsnä elämässäni. Parasta on se, että työn myötä

elämää tulee elettyä ihan eri tavoin täysillä kuin muuten tekisin. Rahaa ansaitsen jo liikaakin, vähempikin riittäisi. Julkisuus taas on kaksipiippuinen juttu: se kuuluu tähän työhön, vaikken haluaisikaan olla julkis. Esimerkiksi tv-ohjelmiin en hingua. Tv:ssä on kiva käydä, mutta minulla on jo kanavani, joka riittää.

Some-ymmärrystä yrityksille

Syyskuussa esiinnyin S-ryhmän ja LähiTapiolan johdon seminaarissa. Kerroin nuorten some-käyttäjymisestä, tarinastani ja onnistumisista somessa. S-ryhmän viimeaikaisista tekemisistä Hihna 247 on hyvä esimerkki siitä, kuinka uusista ideoista innostutaan. Keskustelimme kuinka iso yritys voisi olla somessa ihmisläheinen, vaikuttava ja hauska. Itse kannatan yrityksen ruohonjuuritason tekoja ja kuluttajan huomiointia. Pienelläkin asiakkaan yllättämisellä saattaa olla laaja vaikutus henkilön omissa some-kanavissa jaettuna. Ihmisten huomiota tavoiteltaessa some on usein se kustannustehokkain tapa, muttei ainoa. ☺

Kuka?

Nimi: Roni Bäck

Ikä: 24 vuotta

Ammatti: Yksityisyrittäjä ja tubettaja

Koulutus: Kauppatieteiden kandidaatti

Asuinpaikka: Helsinki

Perhe: Tyttöystävä sekä oman kodin lähellä asuvat äiti, isä, kaksi veljeä ja Bruno-koira

Teema: Täältä tullaan työelämä!

Kuvassa S-ryhmän Nuori Mieli Työssä -ohjelman kumminuoret Anna-Kaisa Piippo (vas.), Samir Heroum, Jonna Eerola ja Santtu Toiviainen.

Parempaa työelämää nuorille

S-ryhmä työllistää 10 000 alle 25-vuotiasta ja kausiapulaiset päälle. Mitä nuoret toivovat työelämältä? Miten kehitämme nuorten työkykyä? S-ryhmän tuore Nuori Mieli Työssä -ohjelma käärii hihat isolta joukolta, mutta antaa nuorten vastata kysymyksiin itse. Kukkahattutädit on heivattu veks!

Teksti Jenni Hoikkanen Kuvat Anssi Vuohelainen

Teema: Täältä tullaan työelämä!

Työhyvinvointijohtaja **Sanna-Mari Myllynen** SOK:n henkilöstötoiminnoista puhuu intohimolla nuorten puolesta – mutta ei päälle.

– S-ryhmä on eniten nuoria Suomessa työllistäviä tahoja, ja tarjoamme merkittävälle joukolle sen ihan ensimmäisen kokemuksen työelämästä esimerkiksi kesätyön tai harjoittelun muodossa. Se on hurjan vastuullinen rooli. Onnistuneet kokemukset luovat tunteen, että minä osaan ja minua tarvitaan työelämässä. Huonot kokemukset voivat johtaa jopa syrjäytymiseen, Sanna-Mari herättelee.

”Kaupan ala toimii siltana työelämään.”

Ratkaisuja yhteisiin haasteisiin

Nuorten työelämän näkymistä keskusteltiin vuosi sitten S-ryhmän, työeläkeyhtiö Elon ja LähiTapiolan yhteisessä seminaarissa. Tästä starttasi tapahtumaketju, joka johti Nuori Mieli Työssä -ohjelman syntyyn. Virallisen muotonsa se sai loppukesästä.

– Kolmivuotisella hankkeellamme on tärkeitä teemoja. Puhumme nuorten hyvistä työelämän ensikokemuksista, kiinnittymisestä työelämään sekä nuorten työhyvinvoinnista ja työkykyisyydestä. Mukaan on liittynyt joukko toimijoita, joilla on yhteinen tahtotila kehittää näitä kokonaisuuksia ja suomalaista työelämää juuri nuorten näkökulmasta. Tavoitteemme on löytää yhdessä uusia työkaluja nuorten työelämän kehittämiseksi ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi, Sanna-Mari sanoo.

Nuorten ääni kuuluviin

Nuori Mieli Työssä on yhteistyö- ja innovaatiohanke. Lisäksi kyse on kulttuurinmuutosohjelmasta: Idea on oppia toinen toisilta ja luoda yhteistä työkulttuuria – lisätä työnantajien tietoa nuorten odotuksista ja toisaalta nuorten ymmärrystä työnantajan tavoitteista.

– Esimiehillä on myös kasvatuksellinen rooli, sillä moni nuori vasta opettelee työelämätaitoja. Toisaalta nuoret kasvatavat ja opettavat muuta työyhteisöä! He

arvostavat erilaisia asioita kuin edeltäneet sukupolvet, ja heillä on aivan uusia taitoja ja näkemyksiä. Nuoret haluavat osallistua työpaikan asioiden kehittämiseen ja ovat esimerkiksi tottuneempia palautteen antoon, Sanna-Mari kuvailee.

Hanke koostuu erillisistä projekteista, joista tutkimus nuorten työelämäodotuksista toteutetaan ensimmäisten joukossa. Uusia projekteja aloitetaan, kun edellisiä saadaan maaliin. Kullakin projektilla on omat tavoitteet ja tuotokset, ja s-ryhmäläisiä nuoria kuullaan pitkin matkaa. Saarnaaminen on luvattu unohtaa.

– Ohjelman neljä kumminuorta osallistuvat ensimmäisiin projekteihimme, ja lisäksi he kuuluvat hanketta johtavaan Nuori Mieli Työssä -ohjausryhmään. Se on meille äärimmäisen arvokasta, Sanna-Mari kiittää.

Kaupan työ – unelmaduuni?

Samir Heroum on yksi kumminuorista. Hän on työskennellyt myyjänä HOK-Elannon Alepa-ketjun palveluksessa kolme vuotta ja on tällä hetkellä töissä Alepa Vuosaaren Satamassa. Asiakaspalvelu on tuntunut omalta.

– Tää on mun työ, viihdyn tosi hyvin. Työ on kiinnostavaa ja saan tehdä sitä mukavassa porukassa. Meillä on hyvä henki. Hauskaa, ja juttu lentää, Samir kertoo.

HOK-Elanto on Samirin mukaan hyvä työnantaja. Hän arvostaa sitä, että S-ryhmä työllistää paljon nuoria ja tarjoaa harjoittelupaikkoja sekä kesäpestejä. Samir tuntee myös nuoria, joille työ kaupassa on ”ei ikinä”. Taustalla ei välttämättä ole huonoja kokemuksia – tai oikeaa tietoa kaupan työstä. Jokainen s-ryhmäläinen voikin vaikuttaa siihen, että nuoret eivät

sijoita kaupan alan töitä ”paskaduunien” lokeroon.

– Uusi työntekijä tai kausiapulainen pitäisi aina nähdä mahdollisuutena luoda kuvaa S-ryhmästä hyvänä työnantajana ja vaikuttaa kaupan alaan liittyviin käsityksiin, Sanna-Mari ja Samir kannustavat.

”Onnistumisen kokemukset vahvistavat nuoren itsetuntoa.”

Huomio nuoren mielen terveyteen

Oivallus siitä, että kaupan ala toimii siltana työelämään, on lisännyt S-ryhmässä tahtoa tarttua ja nostaa keskusteluun nuorten työkykyisyyteen tällä hetkellä vaikuttavia ilmiöitä. Syrjäytymisen ohella puhutaan nuorten lisääntyneistä mielenterveyden oireiluista ja ongelmista. Ne ovat koko Suomessa jatkuvasti kasvava syy jopa nuorten työkyvyttömyyseläkkeisiin.

– Työurien katkeaminen on yhteiskunnalle kallista. Puhumme työurien pidentämisestä, mutta uran loppupäästä keskustelemisen sijaan katse tulisi kääntää myös työurien alkuun. Nuori Mieli Työssä vastaa tähän, työeläkeyhtiö Elon työhyvinvointijohtaja **Anu Suutela-Vuorinen** huomauttaa.

Elo on yksi niistä asiantuntijatahoista, jotka Nuori Mieli Työssä on koonnut samaan pöytään, ratkaisuja keksimään.

– Kriittistä siirtymävaihetta eläviä nuoria tulee auttaa saamaan varhain työelämästä kiinni. Näin vältämme monia haasteita jatkossa. Uskon hankkeen näyttävän tietä ja lisäävän ymmärrystämme nuorten maailmasta, Anu lisää. ☺

Mikä Nuori Mieli Työssä?

S-RYHMÄN NUORI MIELI TYÖSSÄ on kolmivuotinen hyvän työelämän kehittämisohjelma, jonka keskiössä ovat alle 25-vuotiaat nuoret. Hankkeen kummina toimii Osuuskauppa Hämeenmaan johtoryhmä. Yhteistyökumppaneita ovat työeläkeyhtiö Elo, LähiTapiola, Opteam, PAM, SAKU ry, Suomen Mielenterveysseura, Terveystalo, Työelämä 2020 ja Työterveyslaitos.

Hyvällä fiiliksellä työelämään

Osuuskauppa Hämeenmaa on vahvasti mukana nuorten työllistämässä ja Nuori Mieli Työssä -ohjelmassa. NMT-ohjelman kummiosuuskaupassa halutaan ymmärtää työelämäänsä aloittavia nuoria ja varmistaa koko työyhteisön hyvä fiilis.

Osuuskauppa Hämeenmaan vajaan 2 800 työntekijän henkilöstöstä yli puolet on alle 35-vuotiaita. Alle 25-vuotiaita on miltei 29 prosenttia.

– Työsuhteissamme on paljon nuorten läpikulkuliikennettä, mutta on myös pitkiä, jopa yli 40 vuotta kestäviä työuria. Tänä vuonna parisataa työntekijäämme palkitaan 10–40 vuoden työtaipaleista, henkilöstöjohtaja **Sanna Virtainlahti** ja työhyvinvointiasiantuntija **Maarit Pelli** kuvailevat henkilöstön sitoutuneisuutta.

Uusia työpaikkoja tulee kuitenkin koko ajan tarjolle ja useimmiten paikkoja hakevat juuri nuoret.

– Nuorten kasvava rooli, heidän odotuksensa työelämästä ja työkykyhaasteet

ovat puhuttaneet meillä paljon. Kun työhyvinvointijohtaja **Sanna-Mari Myllynen** SOK:lta toi esille Nuori Mieli Työssä -ohjelman tavoitteinen, halusimme mukaan. Meillä on aito ja iso tarve panostaa hyviin, nuoriin tekijöihin, Sanna ja Maarit summaavat.

Oikea ote nuoriin

Hämeenmaan johtoryhmä on NMT-ohjelman kummijory. Nuorten johtamista ja työkykyä myös omassa oppinäytetyössään tutkinut Maarit on ohjelman ohjausryhmässä.

– Nuoriin liittyvää keskustelua on herätelty johtoryhmässämme ja esimiesten kesken. Ymmärrystä ja työkaluja tarvitaan lisää puolin ja toisin – sekä nuorille työelämätaitojen

vahvistamiseen että esimiehille johtamistaitojensa kehittämiseen. Johtamisemme on vastattava uusien sukupolvien tarpeita, Maarit kuvailee lähtötilannetta.

NMT-ohjelman myötä onkin luvassa lisää tietoa nuorten työelämäodotuksista sekä ihan konkreettisia työkaluja esimerkiksi perehdytyksen ja työhyvinvoinnin tueksi.

– Monelle nuorelle osuuskauppa on ensimmäinen työpaikka, joten on olennaisen tärkeää, että hommat lähtevät heti alusta oikeille raiteille. Tietojen ja taitojen ohella haluamme varmistaa nuorille hyvä fiilisen työelämästä. Vaikka piipahdus kaupan alalle olisi lyhyt, mielikuva työstä ja työnantajasta saattaa vaikuttaa läpi elämän, Sanna toteaa. ☺

Jonna Eerola kannustaa nuoria kollegoitaan kertomaan mielipiteensä kyselyn lanseerausvideolla.

Nuorten ääni esiin kyselyn kautta

Ensi vuoden alussa kaikki 10 000 alle 25-vuotiasta s-ryhmäläistä pääsevät osallistumaan tutkimukseen, jolla kartoitetaan nuorten odotuksia työelämältä.

Kyseessä on Nuori Mieli Työssä -ohjelman yksi osaprojekti, jossa keskitytään nuorten työelämäodotusten selvittämiseen. S-ryhmäläisten kanssa osaprojektissa ovat mukana Työeläkeyhtiö Elon ja Työterveyslaitoksen asiantuntijat.

– S-ryhmässä halutaan kartoittaa keinoja ja kehittämiskohteita, joilla edistetään nuorten työelämään kiinnittymistä ja vahvistetaan nuorten työelämätaitoja. Nuorten näkemyksiä ei ole tutkittu näin laajasti kaupan alalla, erikoistutkija **Auli Airila** Työterveyslaitokselta summaa tutkimuksen lähtökohtia.

Kyselyssä tarkastellaan kolmea aihealuetta: Ensinnäkin selvitetään työn

merkityksellisyyttä, eli millaisia asioita nuoret pitävät työssä tärkeinä. Toisena tulevat työelämätaidot ja valmiudet työelämään. Lisäksi kysytään työhyvinvoinnista ja työkyvystä huolehtimisesta.

Syksyn aikana kyselyä on työstetty projektiryhmässä s-ryhmäläisten esimiesten, nuorten työntekijöiden sekä NMT-ohjausryhmän näkemysten perusteella.

– Haluamme varmistaa, että nuorten on mielekästä ja helppoa vastata kyselyyn ja esimiehet saavat kyselystä tarvitsemaansa tietoa, Auli toteaa.

Vastaa, vaikuta ja voita

Kyselytutkimus toteutetaan alkuvuodesta 2018.

– S-ryhmässä työskentelevä alle 25-vuotias nuori voi vastata sähköiseen kyselyyn työajallaan joko mobiilisti tai tietokoneella. Kyselyyn vastaaminen vie korkeintaan 10 minuuttia, Auli esittelee.

Nuoria innostetaan osallistumaan esimerkiksi lanseerausvideolla, jolla esiintyy kyselyn suunnitteluun aktiivisesti osallistunut NMT-kumminuori **Jonna Eerola**. Porkkanana on vastaajien kesken arvottavia palkintoja.

– Nuorilla on nyt tuhannen taalan paikka vaikuttaa omaan työhönsä ja työpaikkansa toimintaan. Tutkimuksen tuloksia tullaan hyödyntämään myös NMT-ohjelman muissa osaprojekteissa.📌

NMT-ohjelman
kumminuori Samir
Heroum viihtyy
asiakaspalvelutyössä.

Tulevaisuus on nuorten

Professori Katariina Salmela-Aro on yksi Nuori Mieli Työssä -ohjelman asiantuntijoista. Hän kehuu ohjelmaa ainutlaatuiseksi ja upeaksi avaukseksi tärkeään aiheeseen.

Professori **Katariina Salmela-Aron** mielestä nyt on mahdollisuuksien hetki tarttua nuorten asiaan. Korkean nuorisotyöttömyyden ajanjakson jälkeen ilmassa on positiivista henkeä ja mahdollisuuksia. Se näkyy hänen mukaansa myös nuorissa.

Työyhteisöllä tärkeä rooli

Aikuistuvan, 19–25-vuotiaan nuoren elämässä tapahtuu lyhyen ajan sisällä monta suurta elämänmuutosta. Erityisen herkkä hetki on se, kun nuori siirtyy työelämään. Siinä kohtaa saadut ensimmäiset työkokemukset vaikuttavat pitkälle.

– On tärkeää, että työyhteisössä herätään ymmärtämään asian merkitys ja että siihen satsataan. Molemmiin puolin on ymmärrettävä, että koko työyhteisö on merkittävä konteksti. Jokaisella on siellä oma paikkansa ja arvonsa ja jokainen voi vaikuttaa siihen, millaisen kokemuksen nuori saa, Katariina huomauttaa.

Työyhteisön jäsenten tulisi yhdessä ottaa nuori vastaan ja antaa hänelle kannustavaa palautetta.

– Vain kannustamisen kautta

kokemuksesta tulee positiivinen, hän painottaa.

Myös työyhteisö voi ja sen kannattaa ottaa oppia nuorelta.

– Paljon käytetään käänteistä mentoointia. Nuorilla on toisenlaisia taitoja, joita hän voi tuoda työyhteisöön. Syntyy win-win-tilanne, jossa molemmat voittavat.

Vuorovaikutustaidot tarpeen

Työelämään siirtyessään nuoren täytyy jo osata erilaisia taitoja. Vuorovaikutustaidot ovat erityisen tärkeitä taitoja tässäkin kohtaa elämää.

– Tutkimukset osoittavat, etteivät kognitiiviset tekijät tai osaaminen yleensä ennusta työelämään siirtymisen onnistumista. Siinä ratkaisevat paljon enemmän sosioemotionaaliset taidot, kuten miten ihminen tunnistaa ja ilmaisee tunteitaan sekä toimii vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Ne ovat niitä taitoja, jotka ennustavat hyvin, miten työelämään siirtyminen onnistuu, Katariina selvittää.

Lohduttavaa on, että vuorovaikutustaitoja ja muitakin taitoja voi oppia myös

myöhemmällä iällä. Aikaisemminhan ajateltiin, että lapsuus ratkaisee kaiken.

– Vuorovaikutustaidot eivät ole fiksattuja sillä tavalla, että niitä joko on tai ei ole, vaan ne ovat taitoja, joita voi kehittää samalla tavalla kuin muutakin osaamistaan.

”Kannustaminen kantaa nuorta eteenpäin.”

Herkkä elämän vaihe

Tuoreessa tutkimuksessa osoitetaan, että vielä ihmisen kolmannella vuosikymmenellä aivot ja erilaiset taidot kehittyvät jopa melko kiivaallakin tahdilla. Myös persoonallisuuden piirteet voivat muuttua. Muun muassa tunnollisuuden on havaittu lisääntyvän nuoren siirtyessä työelämään.

– Pienilläkin muutoksilla tässä elämänvaiheessa voi olla kauaskantoisia seurauksia nuoren tulevaisuuden kannalta. On tärkeää, että nuori on tässä herkässä elämän vaiheessa sellaisessa kontekstissa, että hän saisi palautetta ja pääsisi pikkuhiljaa sisään työelämään.

– Nuori Mieli Työssä -ohjelman kaltainen hanke auttaa lisäämään ymmärrystä tämän vaiheen merkityksestä, Katariina toteaa. 📌

Kari Likonen

Katariina Salmela-Aro toimii tällä hetkellä professorina Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnassa sekä Helsingin yliopiston kasvatustieteiden osastolla. Vuoden alussa hän siirtyi Helsingin yliopistoon.

Samir Heroum on kolme vuotta vanha s-ryhmäläinen.

Nuori Mieli Työssä -ohjelman kumminuoren Santtu Toiviaisen mielestä kaiken lähtökohta työelämässä on, että pitää itsensä terveenä ja työkykyisenä.

Nuori Mieli Työssä -ohjelman yhtenä tavoitteena on auttaa työntekijöitä huolehtimaan omasta työkyvystään jo uran alkuvaiheessa.

– Ohjelma sisältää useampia projekteja, jotka tuottavat tietoa ja työkaluja hyvän työelämän kehittämiseksi ja nuorten kiinnittämiseksi työelämään, SOK:n työhyvinvointijohtaja **Sanna-Mari Myllynen** selvittää.

Yhdeksi työkaluksi ja perehdytyksen elementiksi on suunniteltu työkykypassia, jonka suorittamalla voi lisätä tietoja, taitoja ja motivaatiota huolehtia omasta työkyvystään.

– Nämä tiedot ja taidot luovat perustan työssä sekä ylipäätään arjessa jaksamiseen, Sanna-Mari toteaa.

Santtu tietää mistä puhuu

Santtu Toiviainen työskentelee henkilöstöpalveluja tarjoavan Opteamin listoilla kaupoissa ympäri pääkaupunki-seutua. Santtu painottaa, että työkykyisenä pysyminen on tärkeää paitsi itselle, niin ennen kaikkea se on tärkeää työnantajalle.

– Onhan se tärkeää työnantajaa kohtaan, jos lähtökohtaisesti työkykyinen nuori ei pidä itsestään huolta, eikä pysty hoitamaan työtään kunnolla, Santtu lataa.

Usein työ vaatii myös hyvää kuntoa.

– Esimerkiksi Prismassa askeleita kertyy melkoinen määrä, kun

myymälää vetää päivittäin päädyistä päätyyn. Ylähylyille ulottuakseen on kiipeiltävä ja välillä nostellaan painaviakin tavaroita. Kunnan on oltava perushyvä, Santtu huomauttaa.

Santtu itse on oiva esimerkki itsestään huolta pitävästä nuoresta. Nuori mies treenaa jalkapalloa lähes joka päivä, ja on tehnyt sitä melkein koko ikänsä. Terveellinen ruokavalio ja muutama päivittäinen vitamiinipilleri auttavat pitämään flunssat loitolla.

”Jokaisen tulisi pitää terveydestään huolta.”

Nuori tarvitsee tukea

Myyntipäällikkö **Päivi Valtonen** Prisma Kaaresta pitää työhyvinvoinnin keskeisenä elementtinä hyvää perehdytystä, jota pitää myös seurata, tukea ja johtaa.

– Kun nuori saa riittävästi osaamista kehittävää opastusta ja tukea esimieheltään sekä työkaveriltaan, on sillä suuri merkitys työn mielekkyyteen ja työtyytyväisyyteen, Päivi painottaa.

Myös konkreettinen tuki on tarpeen. Prismoissa on nykyään ergonomialähettiläitä, jotka opastavat nuoria käyttämään apuvälineitä tarkoituksemukaisesti sekä ohjaavat terveisiin työskentelytapoihin. ☺

Kiitä ja kehu nuorta!

Nuori Mieli Työssä -ohjelmassa kiinnitetään huomiota nuorten mielenterveyden edistämiseen. Siihen tullaan kehittämään myös työkaluja muun muassa Suomen Mielenterveysseuran ja Terveystalon kanssa.

Asiantuntijana Nuori Mieli Työssä -ohjelmassa toimiva johtava psykologi **Tuija Turunen** Suomen Terveystalosta muistuttaa, että niin nuorella kuin aikuisella henkinen hyvinvointi on yhtä tärkeää kuin fyysinenkin.

Henkistä hyvinvointiaan voi edesauttaa esimerkiksi pitämällä huolta päivärytmistään, nukkumalla tarpeeksi ja huolehtimalla ihmissuhteistaan.

– Nuoren kannattaa muistaa, ettei rakenna itsetuntoaan ja minuuttaan vain yhden kivijalan, kuten opiskelun, työn tai kaveripiirin varaan. Mielen hyvinvointi on monen tekijän summa.

Esimies avainasemassa

Ensimmäinen työpaikka on tärkeä etappi ihmisen elämässä. Mitä parempia kokemuksia nuori työelämästä saa heti alkuun, sitä enemmän se vaikuttaa kokonaishyvinvointiin.

– On hyvä muistaa, että nuoren psyykinen kasvu ja kehitys ovat tässä vaiheessa vielä kesken, nupullaan. Nuori ei aina osaa suhteuttaa asioita, ja aikuisen mittapuulla pieniltä tuntuvat ongelmat ja haasteet voivat tuntua isoilta ja ongelmat saattavat kasautua huomaamatta. Nuoren keinot käsitellä ja hallita suuria tunteita ovat vasta kehittymässä, Tuija huomauttaa.

Nuori tarvitsee aikuisen rinnalla oloa myös työpaikalla erityisesti ongelmien ratkaisussa ja konfliktitilanteissa. Tähän asiaan Nuori Mieli Työssä -ohjelman avulla tuotetaan koulutusta ja tukirakenteita muun muassa esimiestyöhön ja työterveyshuoltoon.

Tuija painottaa esimiestyön tärkeyttä.

– Esimiestyö on avainasemassa siinä, millaisena nuori kokee työn ja miten hän ryhtyy minuuttaan kehittämään. Työpaikan ilmapiirillä on merkitystä. Kehuja ja kiitoksia kannattaa viljellä ja kannattaa huomata onnistumiset. Se tuo hyvää mieltä kaikille. Tässä asiassa on meillä kaikilla opettelemista. ☺

- Perehdytyksessä on tärkeää koko työporukan apu ja tuki, Mira Maunula ja Jonna Eerola Launeen Prismasta korostavat.

Perehdytys kaiken a ja o

Perehdytys ja työhön ohjaus ovat keskeisiä asioita nuoren työelämään kiinnittymisessä. Tähän asiaan tartutaan myös Nuori Mieli Työssä -ohjelmassa. – Nuoren perehdyttäminen ensimmäiseen työpaikkaansa on hänen perehdyttämistään koko työelämään, SOK:n työhyvinvointijohtaja Sanna-Mari Myllynen painottaa.

Nuori Mieli Työssä -ohjelman työelämäluotsi-työote-projekti tulee tuottamaan sisältöä ja valmennusta nuoren mielen perehdyttämiseen muun muassa työpaikkaohjaajien ja esimiesten työn tueksi.

Sanna-Mari Myllynen huomauttaa, että perehdyttäminen on paljon muutakin kuin työn teon opastusta.

– Se on myös mielikuvan luomista työelämästä. On tärkeää tuoda esille odotettua käyttäytymistä: miten meillä toimitaan, mitä odotetaan, mikä on hyväksyttävää ja mikä taas ei. Kaikki tämä kasvattaa nuorta työelämään ja luo heille turvallisuuden ja pystyvyyden tunnetta, joka on nuoren mielen kehittymiselle hyvin tärkeää.

Myyntipäällikkö **Päivi Valtonen** Prisma Kaaresta muistuttaa, että perehdytystä pitää myös seurata, tukea ja johtaa.

– Ennen kuin nuori aloittaa meillä työt, mietimme, kuka perehdyttää sekä käymme läpi perehdytyksen sisällön. Perehdytyksen aikana sekä päättyessä käymme läpi, miten on mennyt sekä missä

mahdollisesti tarvitaan vielä apua tai muita toimenpiteitä.

– Tuemme nuorta seuraamalla ja opastamalla sekä kiittämällä hyvistä suorituksista vielä perehdytyksen jälkeenkin, hän toteaa.

”Ensimmäinen työ luotsaa koko työelämää.”

Talon tavat tutuiksi

Helsingin keskustassa ravintola La Famigliassa työskentelevällä **Anna-Kaisa Piipolla** on hyviä kokemuksia perehdytyksestä ja työhön ohjauksesta.

– Perehdyttäjän on tärkeää muistaa, että jokainen uusi työpaikka on jollain tapaa erilainen kuin joku toinen paikka, eli työhön ohjaamisen lisäksi kannattaa uusi työntekijä tutustuttaa myös uuteen työpaikkarakennukseen sekä talon tapoihin.

Kaikkein tärkeintä on Anna-Kaisan mukaan kuitenkin se, että ylipäätään muistetaan perehdyttää.

– Parhaimmillaan perehdytyksen jälkeen jää olo, että jos on kysyttävää, voi kysyä keneltä tahansa ja tietää, että joko saa vastauksen tai sitten ohjataan henkilölle, joka osaa vastata.

Käytännön vinkit tarpeen

Useissa pääkaupunkiseudun Prismoissa ja Alepoissa työskennellyt **Santtu Toiviainen** arvostaa sitä, että perehdyttäjällä on reipas ja hyvä asenne uutta työntekijää kohtaan. Perehdyttäjän on myös hyvä ymmärtää, ettei uusi työntekijä voi vielä osata automaattisesti lähellekään kaikkea sitä, mitä työhön sisältyy.

– Tottakai pitää käydä yleisesti läpi juuri käsillä olevaan työhön kuuluvat tehtävät, mutta mielestäni vieläkin tärkeämpää on saada käytännön vinkit siihen, kuinka hoi-ttaa useasti vastaan tulevat ongelmatilanteet ja muut asiat. Tämä helpottaa työhön sopeutumista, hän huomauttaa. ☺

Nuorille tekijöille on aitoa tarvetta

Lahdessa Launeen Prismassa työskentelee paljon opiskelijoita. Yksi nohevista nuorista myyjistä on viittä vaille valmis tradenomi Jonna Eerola, jonka hänen esimiehensä palvelupäällikkö Teija Ranin vinkkasi Nuori Mieli Työssä -ohjelman kumminuoreksi. Kuinka nuoret solahtavat kaupan alan töihin?

Miksi Prismaan tarvitaan nuoria?

Teija: Meillä on yli 130 työntekijää, joista nuorimpia – 25-vuotiaita ja sen alle – on noin neljännes. Kassoilla nuorten osuus on vieläkin isompi, noin kolmannes. Ilta- ja viikonlopputöiden kannalta opiskelujensa ohella työskentelevät nuoret ovat meille eilinehto. Eri-ikäiset ja erilaiset ihmiset tuovat mukanaan vahvuutensa ja näkökulmansa, jotka tasapainottavat toisiaan. Innokkaina ja ennakkoluulottomina nuoret onnistuvat usein ravistelemaan rutiineja.

Jonna: Työyhteisöön tarvitaan sekä vankkaa ammattitaitoa että nuorta avoimuutta ja idearikkautta. Nuoret tuovat uusia, rohkeita näkemyksiä toimintatapoihin sekä tietoteknisiä taitoja, kun taas konkareilla on kokemuksen tuomaa viisautta. Nuoret ovat usein porukan kyseenalaistajia ja innokkaita uuden oppijia.

Millainen on Jonnan rooli NMT-kumminuorena?

T: On hienoa, että saimme Jonnan kumminuoreksi Nuori Mieli Työssä -ohjelmaan, jossa Hämeenmaa on vahvasti mukana. Odotamme innolla, mitä konkreettista nuoriin panostava hanke tuo tullessaan.

J: Päädyin mukaan yhdeksi NMT:n neljästä kumminuoresta Teijan suosituksesta ja omasta innostuksestani aihepiiriin. Viimeistelen parhaillaan oppinäytetyötäni

”Esimiesten kokemuksia nuorten työntekijöiden johtamisesta”, jota varten olen haastatellut hämeenmaalaisia esimiehiä. Kuulun ainoana nuorena NMT-ohjelman osaprojektiin, jossa selvitetään nuorten työelämäodotuksia. Valmistelemme parhaillaan nuorille kohdistettua laajaa kyselyä. On hienoa tuoda nuorten ääni kyselyyn Työterveyslaitoksen, Eläkevakuutusyhtiö Elon ja SOK:n ammattilaisten kanssa.

”Varmistamme hyvän ensikosketuksen työhön.”

Kuinka varmistatte hyvän ensikosketuksen työelämään?

T: Jo ennen töiden alkua varmistamme, että nuori ymmärtää työsopimuksen sisällön ja siinä sovitut asiat. Esimerkiksi palkkalaskelma ja verokortti ovat nuorille usein uusia asioita, joissa he tarvitsevat tukea. Työhön perehdytykseen panostamme paljon, jotta aloittajalle tulisi varma ja hyvä olo. Otamme uuden työntekijän vastaan ja kerromme hänelle perusasiat ja ohjaamme perehdyttäjän matkaan. Kaikkien kanssa

käydään läpi samat perehdytyslistan asiat, jottei mikään unohtuisi. Perehdyttäjä opastaa koko perehdytyspäivän tulokasta töiden alkuun. Tiimi on tärkeässä roolissa tukemassa ja opastamassa tulokasta aina tarpeen mukaan. Joskus joudun myös kertaamaan nuorille työelämän pelisääntöjä.

J: Minut on otettu alusta asti tosi kivasti porukkaan: olen saanut apua ja neuvoja aina tarvitseni. Perehdytyspäivästä sain hyvän perustan, mutta kaikkein parhaiten työt ja eteen tulevat uudet asiat oppii arjen tekemisten kautta esimiehen ja työkalavereiden opastuksella.

Millaiset taidot korostuvat kaupan alan töissä?

T: Sosiaalisten taitojen ohella tarvitaan yhä enemmän paineensietokykyä. On pystyttävä sisäistämään ja hallitsemaan laajoja asiakokonaisuuksia. Pelisilmä on tarpeen – on osattava soveltaa annettuja ohjeita vaihtuvien tilanteiden mukaan. Nämä taidot pätevät kaikkiin iästä riippumatta.

J: Tätä kysymystä olen pohtinut opinäytetyössänikin. Nyt korostuvat etenkin vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, tietotekniikan ja sosiaalisen median ymmärrys sekä kyky oppia uutta ja kehittyä. Asenne ratkaisee paljon: onko halua tehdä työnsä hyvin ja valmiutta jatkuvasti eteen tuleviin muutoksiin ja uusiin toimintatapoihin. 📌

TEIJA RANIN

Palvelupäällikkö
Prisma Laune, Osuuskauppa
Hämeenmaa

” Aloitin työt S-ryhmässä, Launeen Prismassa myyjänä vuonna 2001. Palvelupäällikön tehtäviin siirryin vuonna 2007. Vastuulani on iso tiimi: kassan, ao-infopisteen ja S-Pankin henkilöstö. Olen suorittanut sekä kaupan esimiehen että johtamisen erikoisammattitutkinnot.”

JONNA EEROLA

Myyjä
Prisma Laune, Osuuskauppa
Hämeenmaa

” Ensikosketukseni S-ryhmään sain jo TET-jaksolla Lahden Pressossa. Launeen Prismassa aloitin myyjänä kesätöissä 2014, minkä jälkeen olen työskennellyt opintojen ohessa kassalla, infossa ja kevästä alkaen myös S-Pankin puolella. Valmistun joulukuussa liiketalouden tradenomiksi.”

”Virheist oppii, kokemust karttuu”

S-ryhmäläiset Nuori Mieli Työssä -ohjelman kumminuoret eivät halua jämähtää paikoilleen, vaan suuntaavat innolla kohti työelämän haasteita. He puhuvat terveen työylpeyden ja työyhteisön tärkeyden puolesta.

NÄITÄ KYSYIMME:

- 1 Mitä teet? Opiskeletko, oletko töissä?
- 2 Millaisia työelämän odotuksia ja tavoitteita sinulla on?
- 3 Mitkä asiat ovat sinulle kaikkein tärkeimpiä työssä?

ANNA-KAISA PIIPPO, 25 V, HELSINKI

- 1 Minulla on osa-aikaisen tarjoilijan työsopimus HOK-Elannon kanssa ravintola La Famigliaan.
- 2 En vielä tiedä, mitä tulevaisuus tuo tullessaan, mutta toivon ehdottomasti jatkavani töitä ihmisten parissa.
- 3 Arvostan työssä vaihtelevuutta ja etenemismahdollisuuksia. Koen tärkeäksi myös sopivan sekoituksen itsenäistä työskentelyä ja tiimityötä.

SAMIR HEROUM, 24 V, HELSINKI

- 1 Työskentelen Alepa Vuosaaren Satamassa myyjänä. Olen miettinyt opiskelun aloittamista, mutta asia ei ole nyt ajankohtainen.
- 2 Liikunnan opettaja on ollut joskus unelmaduunini, muuten en ole kauheasti pohtinut tulevaa tai tavoitteita työelämälle. Asiakaspalvelutyö tuntuu omalta. Tämä on mielekästä, ja näin on nyt hyvä.
- 3 Tärkeintä on hyvä työporukka ja se, että tulee esimiehen kanssa toimeen. Minulla on aina ollut mukavia työpaikkoja. Se on tosi tärkeää fiiliksen kannalta. Lisäksi työn pitää olla mielenkiintoista, ja sitä asiakaspalvelu on. Motivaatio vuorotyössä pysyy yllä, kun pitää huolta itsestä ja muistaa esimerkiksi nukkua riittävästi.

JONNA EEROLA, 22 V, LAHTI

- 1 Opiskelen Lahden ammattikorkeakoulussa liiketalouden tradenomiksi, ja valmistun nyt jouluna. Päädyin liiketalouden opintoihin, joista saa hyvät valmiudet moneen työtehtävään. Olen ollut nyt noin 3,5 vuotta töissä Launeen Prismassa, Osuuskauppa Hämeenmaalla. Aloitin kesätyöntekijänä ja jatkoin siitä. Työskentely opintojen ohella on ollut todella joustavaa. Viihdyn Prismassa tosi hyvin, meillä on mahtava porukka, joka tekee kiireisestä arjestaikin mukavaa. Työskentelen kassaosastolla: infossa, S-Pankissa ja kassalla.
- 2 Toivon, että saan jatkossakin olla työssä, jossa saa olla ihmisten kanssa tekemisissä, kehittyä ja tuoda omia ideoita ja ajatuksia esille. Sellaisessa työssä, jossa nämä asiat yhdistyvät ja koulutukseni tukee työtä.
- 3 On tärkeää saada onnistumisen kokemuksia ja tuntea kehittyvänsä työssä. Arvostan hyvää työporukkaa ja yhteishenkeä, mahdollisuutta kehittyä työssä ja joustavuutta puolin ja toisin. Asiakkaiden kanssa työskennellessä tärkeitä ovat myös mukavat asiakaskokemukset.

SANTTU TOIVIAINEN, 20 V, HELSINKI

- 1 Työskentelen Opteamin listoilla myymälöissä eri puolilla pääkaupunkiseutua. Keikkaluontoinen työ sopii minulle tällä hetkellä. Voin valita työajat siten, että pääsen jalkapallotreeneihin. Tammikuussa menen armeijaan.
- 2 Tähtäimessäni on jalkapalloammattilaisuus. Ainoa odotukseni työuralleni on se, että mitä ikinä tulen työkseni tekemään, pyrin siinä mahdollisimman korkealle. Haluan rakastaa sitä, mitä teen.
- 3 Minulle yksi tärkeimmistä asioista työelämässä on etenemisen mahdollisuus, sillä se ylläpitää motivaatiota ja sitä kautta parantaa työnlaatua. Iso merkitys on myös työyhteisöllä ja työkavereilla työssä ja muutenkin elämässä viihtyvyyden kannalta. Työhöni saa kuulua myös pientä stressiä ja pelkoa epäonnistumisesta, sillä se tarkoittaa sitä, että välittää työstään ja haluaa pyrkiä parhaimpaansa joka päivä. Kiinnostuksen ja innokkuuden ylläpitämiseksi tarvitsen myös muutoksia esimerkiksi tilanteissa, paikoissa ja toimintatavoissa.

nicorette® -PAKKAUKSET UUDISTUVAT

WHITEMINT ON
MENTHOLMINT
1.1.2018 ALKAEN

Pakkaukset vaihtuvat asteittain joulukuusta alkaen.
Mentholmint-purukumipakkausten toimitukset alkavat 1.1.2018.
EAN-koodit eivät muutu (poikkeuksena Mentholmint).

 nicorette®
saavuta jotain suurenmoista

NICORETTE® on lääke avuksi vieroitusoireisiin kun lopetat tupakoinnin. Sisältää nikotiinia. Lue pakkausseloste. Ei lasten ulottuville. Kun aloitat hoidon, lopeta tupakointi kokonaan. Jos sinulla on krooninen ihosairaus (koskee vain laastareita), sydän- tai verisuonitauti, olet raskaana tai imetät, keskustele hoidosta lääkärisi kanssa. Ei alle 18-vuotiaille. Markkinoija McNeil, a division of Janssen-Cilag Oy FI/NI/17-1428 11/2017 © McNeil 2017

Lelujen joulu!

Prisma Kaaressa Helsingin Kannelmäessä myydään tänäkin jouluna lelu ja peli poikineen. Yötä päivää auki oleva hypermarket on yksi Suomen isoimmista lelumyyjistä.

Joulua alettiin rakentaa Prisma Kaaren leluosastolla lokakuun loppupuolella. Ajankohtaisten kausituotteiden massa-alueelle aseteltiin ensin kalusteet, ja niihin pelit ja lelut muutamassa päivässä. Eikä yhtään liian aikaisin.

– Suomen Leluyhdistys julkaisee lokakuussa Vuoden Peli -voittajat ja kun ne saadaan esille, moni asiakas ajattelee, että otanpa nyt, kun näitä vielä on. Myös Legojen ostajat ovat varhain liikkeellä. Marraskuussa ilmestyvän Prismän joulukuvaston tuotteita aletaan myös heti kysellä, Prisma Kaari Kannelmäen ktmyyntipäällikkö **Päivi Valtonen** kertoo.

Pelejä, Legoja ja muitakin leluja tilataan isoja määriä, ja ne asetellaan näyttävästi esille.

– Esillepanot pyritään pitämään runsaina ja niistä on muutenkin pidettävä huolta. Eteen on nostettava jatkuvasti jotain uutta, Päivi selvittää.

Leluosastosta huolehtii enimmäkseen viisihenkinen tehotiimi. Kaiken kaikkiaan Prisma Kaaren käyttötavaraosastolla on viisikymmentä työntekijää.

Yöllä leluostoksille

Kauteen valmistautuminen alkaa aina huolellisella suunnittelutyöllä. Kausalueen

suunnitelma pitää sisällään myös työvuorosuunnittelun.

– Edellisvuodelta on kerätty kehityskohteet, jotka otetaan suunnittelussa huomioon ja tehdään muutoksia tarpeen mukaan. Myös työntekijät briiffataan ja ohjeistetaan. Yksi keskeisistä huolehdittavista asioista on, että tavaraa riittää koko kauden, Päivi listaa joulunajan tekemisiä.

”Jouluna myydään noin puolet vuoden leluista.”

Kaaren Prisma on Suomen suurimpia lelumyyjiä. Leluja myydään tasaisesti koko ajan, mutta joulu on todellista sesonkia. Marras-joulukuussa myydään noin puolet vuoden leluista.

– Myymälässä on nyt paras mahdollinen valikoima, kun kaikkia suosikkileluja on hyvin saatavilla. Joulun lähestyessä tilanne voi muuttua, Päivi toteaa.

Viikolla 43 oli Halloween-tuotteiden myyntipiikki ja lapsiperheitä oli jo paljon liikkeellä. Joulua kohden myynti vain

kiihtyy. Viikonloppu ennen joulua on perinteisesti vilkasta myyntiaikaa.

– Toki ympäri vuorokauden aukiolo on tuonut helpotusta ruuhkiin, mutta se ei ole vähentänyt päivämyyntiä, joka on entisestään vain kasvanut. Yöllä ja muulloinkin meille tullaan lahjaostoksille myös muilta paikkakunnilta. Yöllä voi vielä shoppailla melko lailla rauhassa, vaikka sesonki olisikin kuumimmillaan.

Legot ikisuosikki

Pelien ja Legojen uskotaan tekevän tänäkin jouluna kauppansa. Nuket ja pehmolelut sekä autot ja autoradat kuuluvat vuodesta toiseen monen pienen tytön ja pojan joulun toivelistaan.

Hiteiksi uumoillaan jälleen Legoja. Niiden lisäksi nukkelelut, kuten nuket, vaunut ja kaikenlaiset nuken hoitotarvikkeet sekä ajoneuvolelut, niin pikkuautot kuin suuremmatkin, löytyvät monesta lahjasäkistä.

Erilaiset pelit ovat toivottuja lahjoja.

– Asiakkaita kiinnostavat pelit, jotka on valittu Vuoden Peleiksi. Titteli antaa asiakkaalle osviittaa siitä, että nämä pelit voivat olla hyviä. Laitamme ne hyvin esille, niin tämän kuin edellistenkin vuosien voittajat, Päivi toteaa. 🎁

Leluosaston tehotiimiläisistä kuvassa Mikko Pilssari (vas.), Timo Lepistö, Nora Hukka ja Mikael Vainikka. Kuvasta puuttuvat osastolla etenkin näin joulun aikaan paljon hääraävät Tiina Ulvi, Kirsti Tolonen, Jonas Sarkameri ja Piia Yrjönen.

MUISTATHAN

Vinkit joulukauppaan

- 1 Hyvä etukäteissuunnittelu ja ohjeistus.
- 2 Kauden aikana saatavuus täytyy pitää kunnossa, joten ennakoiminen on tärkeää esimerkiksi hittituotteissa.
- 3 Hyvät, houkuttelevat ja kaupalliset esillepanot, joista asiakkaan on helppo ostaa.
- 4 Esillelaittoja täytyy myös fiksata koko ajan, nostetaan eteen jotain uutta.
- 5 Työvuorot suunniteltava siten, että osastolla on aina myyjä asiakkaiden tavoitettavissa ja myyjä tietää, mitä myy.

SUOSITTELEMME

Lahjaideoita lapsille

- 1 Legot, esimerkiksi Vuoden Rakentelulelu 2017 Lego Friends Heartlaken sairaala.
- 2 Autot ja autoradat, kuten Carrera ja Scalextric.
- 3 Pehmolelut, kuten Poonicorn, Poonimals, Hatchimals ja Scruffies.
- 4 Nuket ja niiden hoitotarvikkeet.
- 5 Lauta- ja muut pelit, kuten Vuoden Pelit Dr. Eureka, Agricola Family, Who's the Dude? ja Jorvik.

Workplace tavoittaa ihan jokaisen

Vuoden 2018 kesään mennessä S-ryhmän pääasiallinen sisäisen viestinnän kanava on Workplace by Facebook, joka on monelle tutun Facebookin työelämää varten suunnittelema viestintä- ja yhteisöpalvelu. Mitä Workplacen käyttöönotto tarkoittaa käytännössä ja mitä sen mahdollistavalle VDT-hankkeelle kuuluu?

Teksti Lasse Tenhunen Kuvat Anssi Vuohelainen

Workplacen valinnan S-ryhmän sisäisen viestinnän pääkanavaksi ratkaisi ensisijaisesti helppokäyttöisyys.

Facebookin tuotteena Workplace on monelle tutun olinen palvelu, mutta uudellekin käyttäjälle sen logiikka avautuu helposti. Se ei vaadi järeitä koulutuksia, mutta sujuva käyttöönotto vaatii monia käytännön ohjeistuksia ja suosituksia. Ohjeita on luvassa lähikuukausien aikana, mutta jo ennen käyttöönottoa on hyvä kertoa ja kerrata muutamia perusasioita Workplacesta.

Puhelimessa mukana kaikkialla

Jokaisen s-ryhmäläisen on mahdollista päästä Workplacen käyttäjäksi ensi kesään mennessä. Työntekijöiden tiedot menevät automaattisesti Workplaceseen, mutta jokainen rekisteröityy itse palvelun käyttäjäksi.

Workplacen käyttäminen on helpointa älypuhelimella, jossa sovellukset kulkevat mukana kaikkialle. Käyttö onnistuu asentamalla puhelimeen kaksi sovellusta: varsinaisen Workplacen lisäksi tarvitaan pikaviestin Work Chat by Facebook.

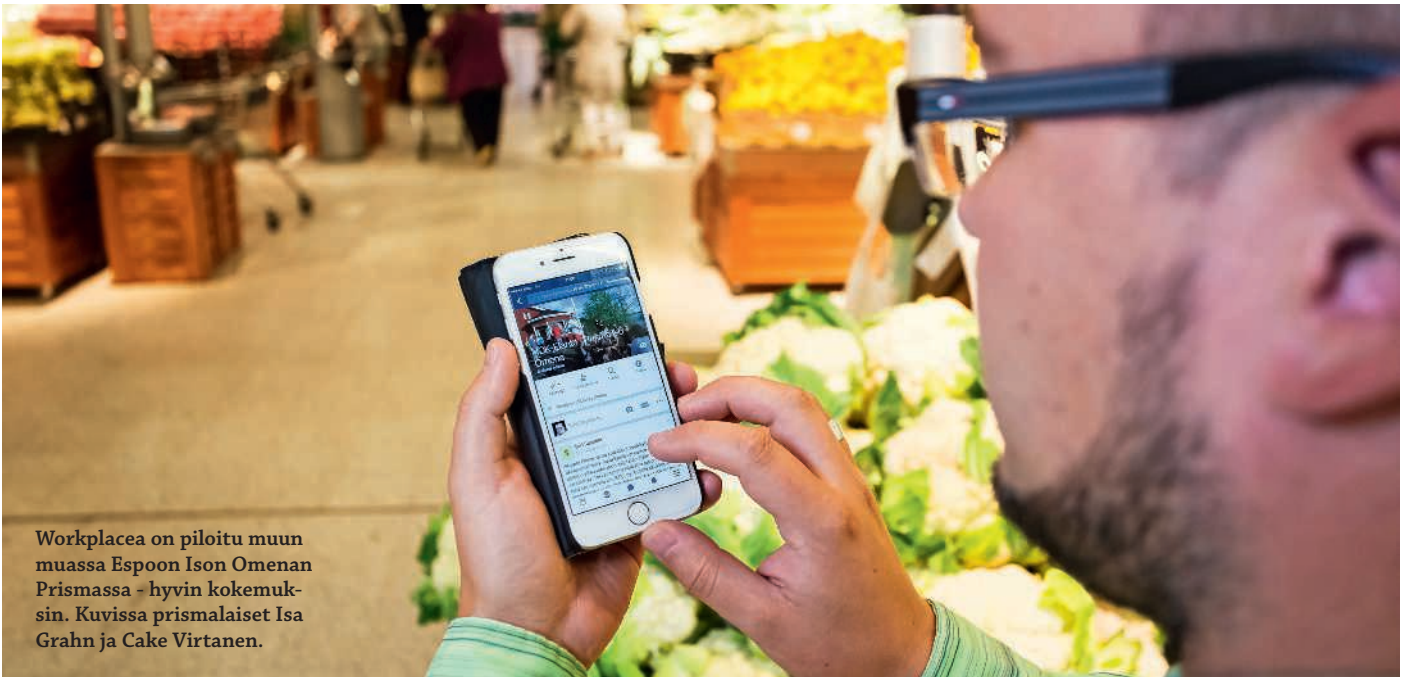
Asentaminen on vapaaehtoista kaikille,

joilla on käytössään oma, henkilökohtainen puhelin.

Palveluiden käyttö onnistuu myös muilla päätelaitteilla, ja toimipaikoissa onkin järjestettävä pääsy Workplaceseen myös toimipaikan taustakoneelta, yhteiseltä tabletilta tai muulla tavoin.

Tietoa omiin tarpeisiin

Vapaa-ajan some-kanavissa seurataan yleensä yksittäisiä kavereita, kun taas Workplacen ytimessä ovat ryhmät. Jos työpaikka on vaikkapa S-marketissa, työntekijä on automaattisesti mukana koko

Workplacea on pilaistu muun muassa Espoon Ison Omenan Prismassa - hyvin kokemuk- sin. Kuvissa prismalaiset Isa Grahn ja Cake Virtanen.

S-ryhmän laajuudessa ryhmässä ja lisäksi ainakin osuuskaupan, toimipaikan ja ketjun ryhmissä. Näiden kautta käytössä on kaikki omaan työhön liittyvä tieto. Automaattisten ryhmien lisäksi jokainen voi halutessaan liittyä muihin ryhmiin, joissa voi seurata vaikkapa S-ryhmän uutisointia, some-tekemisiä jne.

Halutessaan ryhmiä voi perustaa myös itse. Workplaceen istuvat yhtä hyvin vaikkapa työpaikan sähköryhmä tai käytetyn tavaran kierrätysryhmä.

Jokaisen ääni kuuluviin

Workplace on yhteisöpalvelu, jossa voi tehdä kaikkea sosiaalisesta mediasta tuttua. Postaaminen, kommentointi, tykkääminen, jakaminen ja muu somettaminen on kaikille sallittua. Se voi herättää myös kysymyksiä: mitä saa kirjoittaa, ketkä sen näkevät jne. Totta onkin, että sisäistä viestintää sanelevat muun muassa yrityksen tietoturvaan ja henkilöstön tietosuojaan sekä esimerkiksi kilpailulainsäädäntöön liittyvät pykälät.

Suuresta osasta asioita voi kuitenkin viestitellä huoletta ja lisäksi sallituista käytännöistä laaditaan ymmärrettävät ohjeet. Kaikkia halutaan kannustaa rohkeasti viestintään, koska nyt jokaisen ääni on mahdollista saada kuuluviin ihan oikeasti. Ja josteleminen on turhaa: esimerkiksi toimipaikan sisäistä ryhmää ei syynää kukaan ulkopuolinen, vaan mukana ovat vain omat työkaverit. 📞

VDT-hanke mahdollistaa toimivan viestintäkokonaisuuden

Workplacen käyttöönotto on osa VDT-hanketta. Lyhenne tulee sanoista Viestinnän digitaalinen työympäristö ja kokonaisuuteen kuuluu myös muita palveluita. Hankepäällikkö **Olli Junnila** vastasi muutamiin hanketta koskeviin kysymyksiin.

Mitä palveluja VDT-kokonaisuus pitää sisällään?

Kaikille S-ryhmän työntekijöille on tulossa käyttöön Workplace. Osa Workplacea on Chat-sovellus, joka korvaa tällä hetkellä laajasti käytössä olevia, julkisia pikaviestinpalveluita, kuten WhatsAppin. Lisäksi S-Työtiloilla on tärkeä rooli Sintran korvaamisessa ja sen sisältöjen uudelleensijoittelussa. Tämän hetken S-Työtiloja ei kuitenkaan kannata verrata tulevaan ratkaisuun, vaan niiden rakenteeseen ja käytettävyyteen tulee huomattavia parannuksia. Se, millä tavalla eri käyttäjäryhmät hyödyntävät näitä palveluja, on parhailaan työn alla.

Eteneekö hanke suunnitelman mukaisesti?

Suurella kuvassa hanke etenee suunnitelman mukaisesti. Joidenkin

yksiköiden suhteen on tullut viivästystä, kun taas toisissa on edetty suunniteltuakin nopeammin. Hankkeen yksi tehtävä on pitää huolta sopivasta etenemisvauhdista: liian nopeasti ei kannata edetä, mutta liikaa ei saa jäädä myöskään jälkeen. Hankkeessahan on kaksi pääkokonaisuutta: Workplacen onnistunut käyttöönotto ja Sintran hallittu alasajo, jotka työllistävät hieman eri painotuksilla S-ryhmän eri yksiköitä.

Miltä hanke näyttää IT-tekemisten näkökulmasta?

Tämän hetken tärkein asia on käyttäjien tunnistautuminen eli että oikeat henkilöt päätyvät Workplacen käyttäjiksi oikeilla tiedoilla. Jotta tämä onnistuu ja kokonaisuus saadaan muutenkin toimimaan, S-ryhmän olemassa olevia taustajärjestelmiä täytyy integroida Workplacen kanssa. Tämä vaatii paljon työaikaa, jonka määrää on vaikea arvioida tarkasti. Se vaikuttaa luonnollisesti koko hankkeen etenemiseen ja aikatauluun. Työ on kuitenkin hyvässä vauhdissa hankkeen IT-projektissa.

Valkean kodin joulu

Oulun Sokos Valkean pukeutumisen ja kodin myyntipäällikkö Katja Tuisku tiimeineen ovat jo vahvasti joulun tunnelmissa. Tänä vuonna odotuksissa on kaikkien aikojen joulu.

Teksti Merja Laksola Kuvat Mikko Törmänen

1 **Katja Tuisku** kehuu parivuotiaan Sokos Valkean alkutaipaleen sujuneen hyvin niin kävijämäärien kuin myynnin suhteen.

– Tavoitteessa ollaan. Stockmann sulki ovensa tammikuussa, mikä on lisännyt meillä säpinää entisestään. Enemmänkin voisi keskustassa olla kilpailua, se laittaa tekemään enemmän, hän huomauttaa.

Katjan vastuulla ovat Sokos Valkean miesten, lasten ja kodin osastot. Yhteensä osastoilla on henkilökuntaa 25, kodin osastolla heitä on kahdeksan.

Katja kertoo olevansa unelmatyössään. – On uusi upea tavaratalo ja ihania tuotteita. Olen päässyt rakentamaan tätä ympäristöä alusta alkaen. Oman ajankäytön hallinta on tässä muuttuvassa ympäristössä haaste. Olemme niin Sokos-taipaleen alussa ja moni asia hakee vielä uomaansa. Uskon, että sekin löytyy, kun kaikki on tehty ainakin sen yhden kerran. Toisella kerralla ollaan jo viisaampia.

2 Kodin osastolla joulun iso sesonki. – Viime joulun oli tosi kova, ylitimme odotukset ja tältä vuodelta odotamme vielä kovempaa tulosta.

Katja kiittelee taitavaa henkilökuntaansa, josta kuvaan ovat ennättäneet kodin osaston **Laura Kallio** (keskellä) ja **Jaana Alajääskö**.

– Meillä osataan loihkia herätteellisiä ja houkuttelevia esillepanoja. Myymälä näyttää aina kauniilta ja upealta. Tänne on kiva asiakkaan tulla.

3 Katja tekee mielellään myyntityötä niin paljon kuin aika antaa myöten. – Asiakaspalvelu on tärkeää.

Olemme kuitenkin palveleva tavaratalo. On pidettävä huoli siitä, että meillä on riittävästi asiakaspalvelijoita ja asiakkaat löytävät sen, mitä ovat tulleet hakemaan sekä saavat apua tarvittaessa.

Edellisvuodesta on otettu oppia. Esimerkiksi paketointi on siirretty tänä vuonna pois kassoilta, ja lahjat kääristään lahjapaperiin erillisessä paketoitipisteessä.

Paketointiin kannattaa Katjan mielestä panostaa ja paketoijat opastettava huolella tehtävänsä.

– Paketin on oltava kaunis ja se on voitava ojentaa ylpeänä lahjansaajalle, Katja huomauttaa.

4 Katja arvelee kotimaisten brändien tekemän erityisen hyvin kauppansa tänä jouluna. Tarjolla on muun muassa Iittalaa, Arabiaa ja Pentikiä ihanan jouluisissa väreissä ja kuoseissa.

– Suomi 100 -tuotteita on useallakin valmistajalla ja niitä ostetaan varmasti moneen lahjakonttiin.

5 Sokos Valkean pieni mutta nelioitehokas osasto on Marimekko-tuotteiden myynnissä ketjun ykkönen!

– Uskon, että myymme Marimekkoa tänäkin jouluna paljon. Toinen, paljon kysytty merkkimme on Oulusta lähtöisin oleva, sisustustavaroihin ja klassiseen muotiin erikoistunut Balmuir, Katja esittelee. ☺

MYYNTIPÄÄLLIKKÖ KATJA TUISKU

- › Työkennellyt S-ryhmässä yhteensä 15 vuotta.
- › Myyntipäällikkönä Sokos Valkeassa alusta alkaen. Avajaisia vietettiin huhtikuussa 2016.

Hintaetua omilla merkeillä jo 50 vuotta

Keski-ikään ehtinyt Rainbow ja teini-ikäinen X-tra ovat tuttuja valintoja kaupan hyllystä. Kaksikon kaveri, Kotimaista-tuotesarja, on pikkulapsi-ikästään huolimatta noussut S-ryhmän omista merkeistä suosituimmaksi. Yhteistä omille merkeille on edullinen hinta ja kuluttajien tarpeiden täyttäminen.

S-marketin kassahihnaa tarvitsee seurata vain tovi huomattessaan, että lähes kaikki asiakkaat ostavat S-ryhmän omien merkkien tuotteita. Suomi syö 2017 -tutkimuksen mukaan kotitalouksista 43 prosenttia valitsee aina kaupan oman merkkituotteen, mikäli sellainen on tarjolla.

Kaupan omat merkit ovat vähittäiskaupassa maailmanlaajuisesti yleisiä ja perinteisesti ne ovat kilpaillleet brändituotteiden kanssa hinnalla. S-ruokakauppojen omia merkkejä Rainbow'ta, X-traa ja Kotimaista kutsutaankin hintaetutuotteiksi.

Rainbow- ja Kotimaista-tuotteiden hinta voi olla noin 20 prosenttia brändituotteita edullisempi, mutta laadusta ei ole tingitty. Se on brändien kanssa samalla tasolla.

X-tra-tuotteet puolestaan ovat halpa-hintatuotteita. Niissä joistakin tuotteen ominaisuuksista, kuten hillon marjapitoisuudesta on hieman tingitty. Hinta voi olla 30–50 prosenttia vastaavaa brändituotetta edullisempi.

Hintaetua saadaan keskitettyllä hankinnalla sekä tehokkaalla tuotteiden jakelulla. Etua vahvistavat yksinkertaiset pakkaukset ja pienet markkinointikulut.

Ennen oli Poutaa, Dailyä ja Dogia Rainbow'n eli "Reiskan" ensimmäiset tuotteet, rusinat ja sardiinit, tulivat markkinoille jo 1967. Omien merkkien tuotteet keskittyivät aikanaan tuotealueisiin, joita Suomesta ei saanut.

S-ryhmässä omien merkkien

tuotelukumäärä oli hyvin vaatimaton aina 90-luvulle asti, jolloin valikoimiin kuului vajaa 200 Inexin oma merkki -tuotetta.

2000-luvun alussa tuotteiden määrä alkoi kasvaa hintakilpailun vuoksi. Hintakilpailuun vastattiin muun muassa X-tra-tuotteilla.

Vuosituhanen alun 700 tuotteesta on päästy tämän päivän noin 2 000 tuotteeseen. Nykyään omia merkkejä löytyy kaikista tuoterhyhmistä.

Enimmillään eri tuoterhyhmässä on historian aikana ollut peräti 16 omaa merkkiä. Suosituimpien tuotteiden listalla ovat olleet muun muassa Pouta-vehnäjauho, Rainbow-tonnikala, Countryside-corn flakes, Daily-WC-paperi sekä Dog-koiran täysravinto.

Vinkki!

Rainbow-rüsiپییرakat leivotaan Suomessa. Lue tarina joulukuun Yhteishyvästä!

Vastaus kuluttajan tarpeisiin

Omien merkkien arvostus ja suosio ovat kasvussa. Peräti 70 prosenttia kotitalouksista pitää niitä yhtä laadukkaina kuin muitakin merkkejä, Suomi syö 2017 -tutkimuksesta selviää.

Suosiota selittää hinnan ja laadun lisäksi omien merkkituotteiden kehityksen liikelle sysäävä voima: kuluttajan tarve. Uusi tuote kehitetään esimerkiksi silloin, kun tuoteryhmästä puuttuu edullinen tuote,

jolle olisi kysyntää.

”Reiskan” tuotteita on valikoimissa eniten, joskin niiden määrä on muutaman vuoden aikana hieman vähentynyt, koska yhä useampi oma tuote päättyy Kotimaista-merkin alle.

Kotimaista-merkki lanseerattiin 2014. Sillä on selvä lisäarvo kuluttajille: tuotteiden raaka-aineet ovat kotimaisia, tuote valmistetaan Suomessa ja tuotteita myydään suomalaisten omistamassa kaupassa.

Suomi syö 2017 -tutkimuksen mukaan se onkin kirinyt kotitalouksien pääasiallisesti eniten käyttämäksi kaupan omaksi merkiksi.

Lähteet:

Ässä-lehtien vuosikerrat 1997-2016

Suomi syö 2017 -tutkimus

SOK Vähittäiskaupan ketjuohjauksen asiantuntijat.

Rainbow

- › Ensimmäinen oma merkki, rekisteröitiin SOK:lle 1967.
- › Laadultaan brändituotteiden veroisia, mutta edullisempia.
- › Kotimaiset tuotteet ovat suosituimpia Rainbow-tuotteita, niiden osuus merkin myynnistä on noin 30 prosenttia.
- › Tuotteita valikoimissa yli 1 400. Niitä myydään kaikissa S-ruokakaupoissa ympäri Suomen.
- › Myydyimmät tuotteet: rypälerasiat, miniluumutomaattirasia ja makea suippopaprika. Tuoteryhmistä suosituimmat ovat hedelmät ja vihannekset sekä säilykkeet ja mehut.

X-tra

- › Yhteispuhjoismainen discount-tuotesarja, joka tuli valikoimiin 2003.
- › Halpahintatuotteita, jotka ovat laadultaan perustasoa.
- › Enemmistö myydyistä X-tra-tuotteista on valmistettu Suomessa, Saksassa ja Alankomaissa.
- › X-tra-tuotteita valikoimissa reilu 200. Niitä myydään kaikissa S-ruokakaupoissa ympäri Suomen.
- › Myydyimmät tuotteet: avokadopussi, greippi lonkero ja meetwursti. Tuoteryhmistä suosituimmat ovat juustot, hedelmät ja lihavalmistet.

Kotimaista

- › Tuotesarja lanseerattiin maaliskuussa 2014.
- › Tuotteiden raaka-aineet ovat suomalaisia ja ne on valmistettu Suomessa.
- › Tuotteet täyttävät aina Hyvää Suomesta tai Sirkkalehtimerkin kotimaisuusvaatimukset.
- › Tuotteita reilu 300. Niitä myydään kaikissa S-ruokakaupoissa ympäri Suomen.
- › Myydyimmät tuotteet ovat kevytmaidot, sika-nauta jauheliha ja vaalea lager. Tuoteryhmistä suosituimmat ovat maidot, broilerinlihat ja jauhelihat.

Ykköset päälle, witonon silmään!

Matkailu- ja ravitsemiskauppa elää juhlista – ja niitä varten. Henkilöstön harteilla on virittää ravintoloiden ja hotellien tunnelma huippuunsa, käytössään elämysbisneksen pelimerkit. Varsinkin pikkujouluseasonki tuo tullessaan vauhtia ja vaarallisia tilanteita. Vielä tammikuussakin...

Yritysten järjestämät pikkujoulu ja niihin liittyvä kausi ovat matkailu- ja ravitsemiskaupalle totuuden hetki. Kulkusten ohella pitäisi kilistää myös kassoissa.

– Käsite 'firman pikkujoulu' tuli ennen 90-luvun lamaa kaikille tutuksi. Silloin juhlittiin. Pitkän kaavan mukaan ja piikki auki. Kultra-aikaa, huokaisee Osuuskauppa Hämeenmaan Mara-toimialajohtaja **Pertti Timonen**.

Kultra-ajat kelpaisivat, mutta kansanterveydellisesti on jees, että meininki on vuosien varrella tervehtynyt. Muistakin kuin suhdannesyistä.

– Kosteampi osasto oli ennen pääroolissa, nyt satsataan ruokailuun. Lisäksi yleinen juomakulttuurin keveneminen näkyy pikkujouluissa. Terävien sijaan tarjotaan viinejä.

Raskas työ, raskaat hovit

90-luvulta lähtenyt muutos pikkujouluksu- tuurissa on näkynyt myös juhlapaikkojen valinnassa. Nyt haetaan elämyksiä ja ohjelmanumeroita. Ravintoloissa joudutaan tekemään töitä oman siivun eteen.

– Kisa on kovaa, mutta kaudesta on ennustettu vilkasta, ja ilmassa on hyvää pöhinää, Pertti rohkaisee.

Omia pikkujoulujaan ravintola- ja hotellihenkilöstö viettää perinteisesti tammikuussa.

– Jostain syystä ammattilaisten juhlissa on edelleen viitteitä siitä vanhasta meiningistä. Onkohan se yhteisömuistia, mies heittää eekoolaisille ja hämeenmaalaisille tutuksi tullut pilke silmäkulmassaan. ☺

Iloinen Itsenäisyys Ilveksen tapaan

Ilveksen Iloinen Itsenäisyys on paikallisten hyvin tuntema juhla, joka kokoaa Tampereelle Original Sokos Hotel Ilvekseen ja sen ravintoloihin 5.12. tuvan täyteen jo 27. kertaa. Tänä vuonna Suomen 100-vuotispäivä hilasi kysynnän kattoon.

– Meille saapuu juhlimaan vuosittain noin 2 000 ihmistä. Tunnelma on rento, mutta näissä juhlissa ei voi olla ylipukeutunut, hymyilee hotellipäällikkö **Kati Vihma**.

Iltaapukuloiston lisäksi hotellissa nähdään ja kuullaan muun muassa **Mikko Leppilampea** ja **Antti Tuiskua**. Ball Room -juhlatalaan kulkee kadettien saattelemana tärkeitä kutsuvieraita, Tampereen seudun sotaveteraaneja, joille osa illan lippu- tuotosta lahjoitetaan.

Mahtavia juhlia Ilvekseen!

Tulukee Kolille, tunnelmallisen joulun viettoon!

Valmiista joulusta nauttiminen on traditio, jonka ääreen vakivieraat palaavat läheltä ja kaukaa, tietää Break Sokos Hotel Kolin vastaanottopäällikkö Katja Jetsonen.

Tällä jutulla on harhaanjohtava klikkiot-sikko, sillä itse asiassa Kolille ei niin vain lähdetä. Joulupaketit myydään kesällä, ja syksyllä sisään jonotetaan peruutusten toivossa.

– Yritämme keksiä joka vuosi jotakin uutta. Osa vieraistamme on käynyt meillä vuosia. Lapset ovat tippuneet matkasta ja tullaan kaksin, tai sitten lastenlasten katraan kanssa, **Katja Jetsonen** kertoo.

Aatto aloitetaan kuusen etsinnällä. Kansallispuistossa ei saa käyttää kirvestä, mutta tontut ovat tuoneet lähimaastoon valmiiksi kaadetun kuusen, joka yhdessä

kannetaan hotellille.

– Kuusen koristelua, joulupuuro, sauna ja harrashetki vaaran laella, Katja luettelee aaton etappeja.

Illallinen syödään Grill it! -ravintolassa. Keittiöpäällikkö **Jari Heikkinen** tuli riveihin vuosi sitten ja yllättyi joulun suuruu-

desta. Nyt hän jo tietää pöydän suosikit.

– Karjalanpaisti ja paikallisen leipomon karjanpiirakat menevät kuumille kiville. Ihmiset haluavat jouluna perusjutut, eli kinkun ja kalat, mutta myös erikoisuuksia toivotaan. Viime vuonna söimme paahdettua valkosuklaamoussea, hän kertoo.

VALITSE OIKEA PUSSI – JA AUTA YMPÄRISTÖÄ!

Valitse kompostoitava BioBag-pussi, kun seuraavan kerran ostat vihanneksia ja hedelmiä kaupasta. Näin et ainoastaan auta ympäristöä, vaan myös saat pussin, joka:

- säilyttää hedelmät ja vihannekset tuoreina pidempään
- on valmistettu luonnon omista raaka-aineista
- on täysin biohajoava ja voidaan laittaa kotikompostiin

Tilattavissa myymälätarvikekirjalta Inexin kautta

BioBag Finland
www.biobagworld.com

CLEAN & GREEN

Raikas ja kevyt stoppi ABC:llä

Tämän päivän huoltamoruoka ei ole pelkkää makkaraa ja perunaa, vaan kestosuosikkien rinnalle tuodaan myös kevyempiä vaihtoehtoja.

ABC-ravintoloiden uusi salaattipöytä ilahduttaa kaikkia – myös rekkakuskeja ja terveysintoilijoita. Salaattitarjonta uudistui lokakuussa, kun huolella kehitetty monipuolinen ja terveellinen salaattipöytä lanseerattiin asiakkaille.

– Haluamme tarjota helpon, nopean ja edullisen pysähdyksen asiakkaillemme. Salaattitarjontamme on kehitetty uudistamalla salaattinoutopöytä kokonaan, kertoo kehityspäällikkö **Tero Hänninen** SOK:n ABC-ketjuohjauksesta.

Uuden salaattipöydän antimet ovat entistä runsaampia, raikkaampia ja laadukkaampia. Salaatin voi koota itse ja nälkäisemmät asiakkaat voivat tilata lisukkeeksi keittiössä erikseen valmistettavan lisätätteen. Perinteisen noutopöydän valitsevat asiakkaat voivat nauttia salaattipöydän herkkuja tuttuun tapaan ilman lisämaksua.

Asiakkaat mukana kehityksessä ABC:llä seurataan asiakkaiden tyytyväisyyttä ja toiveita säännöllisesti.

– Salaattipöytä nousi taannoin yhdeksi selväksi kehityskohteeksi. Otimme ravintoloiden henkilökunnan ja asiakkaat mukaan suunnitteluun, jotta voimme rakentaa juuri sellaisen salaattipöydän, jota meiltä toivotaan, Tero kertoo.

Esimerkiksi Seinäjoella uusi salaattipöytä on otettu ilolla vastaan sekä asiakkaiden että henkilöstön keskuudessa.

– Meille tuoreus on todella tärkeää. Valmistamme salaattipöydän herkut ravintolamme keittiössä joka aamu itse, kertoo Seinäjoen ABC-asemaa vetävä **Timo Märsylä**.

Timo on huomannut, että salaattien suosio on kasvanut koko ajan myös raskasta työtä tekevien keskuudessa. ABC:n lähellä sijaitsevan työmaan rakennusmiesten lounaslautaset täyttyvät salaattista alta aikayksikön.

Muitakin asiakkailta sataa kiitosta.

– Asiakkaat ovat tulleet suoraan sanomaan, että ruoan laatu on parantunut ja tarjontaa on riittävästi. Lisäksi tilavaan ravintolaamme on kuulemma helppo ja mukava tulla syömään, Timo iloitsee. ☺

ABC:n uusi salaattipöytä

- Hinta on 8,5 euroa ja lisätäyte maksaa 2 euroa. Muista henksuale -25 %.
- Lisätäytevaihtoehdot ovat pariloitu broilerinfilee, vuohenjuustoviipale tai soijapihvi.
- Salaatin voi nauttia paikan päällä tai napata mukaan.

UUTUUS!

SUOMALAISUUDEN "parhaat palat" #YHDESSÄPÖYDÄSSÄ

Uusi, lempeän täyteläinen Valio Karelia®
on juustomestareidemme kunnianosoitus
100-vuotiaalle Suomelle.

Pehmeärakenteinen juusto on parhaimmillaan leivällä.
Sopii erinomaisesti myös juustotarjoiuihin.

Täyteläinen ja pehmeän aromikas juusto
100-vuotiaalle Suomelle.
Koko kansan klassikkojuusto.

Valio Karelia® e350 g
Myyntierä 12 kpl
Valmistaja Valio Joensuu

Suomalaisuuden
"parhaat palat" näkyvät:

AKL
Digi
Some
Valion myyntiesittelyt

Marraskuu					Joulukuu				
44	45	46	47	48	49	50	51	52	

Joulu helpossa paketissa

24.11. vietetään Black Friday -ostoshulinaa, josta on tasan kuukausi jouluun. Veronpalautukset ja itsenäisyyspäivä vauhdittavat joulukauppaa. Poimi SOK Vähittäiskaupan valikoimapäälliköiden vinkit niin joululahjoista kuin -herkuistakin. Joulun koko kattaus Prisma-kuvastossa.

LUKEMINEN KANNATTAJAA JOULUNAKIN

- › Kirjoissa joulusta toiseen kiinnostavat: Guinness World Records 2018, Rippleyn Usko tai älä 2018 sekä Mitä, missä milloin 2018.
- › Syksyn uutuuksista varmoja tärppejä ovat Brown: Alku, Remes: Vapauden risti ja Kyrö: Miелensäpahoittajan Suomi ja Harna: Asfalttihippi.
- › Lasten suosikkeihin kuuluvat Kunnas: Koiramäen Suomen historia, Nopola: Risto Räppääjä ja väärä Vincent sekä Havukainen - Toivonen: Tatun ja Patun ihmeellinen joulu+viiri.

SULOISIA LELULEMMIKKEJÄ

- › Pehmoleluille, Legoille, Baby Born-nukeille ja -tarvikkeille, pikkuautoille sekä lautapeliklassikoille on aina tilaa pukinkontissa.

Peleissä Afrikan tähti ja Stiga Play Off -jääkiekkopeli pitävät pintansa.

- › Uudenkarheita leluhitejä ovat Hatchimals- ja Incubabies-lemmit, HIH-hamsterit sekä L.O.L. Surprise Tots PDQ -yllätyspallot.
- › Tv:stä ja elokuvista tutut Frozen, Ryhmä Hau, Palomies Sami ja Cars 3 kuuluvat joulun lelukermaan. Lego-uutuuksista mainittakoon Lego Friends Aurinkokatamaraani.

VIIHDETTÄ KOKO PERHEELLE

- › Nuorison ja vähän vanhemmankin väen pelihimoa tyydyttävät Playstation 4 Pro -pelikonsoli laadukkaiden peliuklokkaiden ja PS4-pelien kera. Varmojen pelihittejä ovat Gran Turismo Sport, Call of Duty: WW2, NHL 18, FIFA 18 ja Sims 4.
- › Joulun koko perheen leffahetkiin sopivat: Itse Ilkimys 3, Autot 3 ja Muumi 37 - Muumien metkut.
- › Musiikista vastaavat esimerkiksi Robin ja Haloo Helsinki upeilla kokoelmalevyillä. Muista myös eri esittäjien joululevyt.
- › Takuuvarmaa viihdykettä tarjoavat uudet älypuhelimet, tabletit, televisiot ja läppärit.

Lyhdyt luovat tunnelmaa

Tänä vuonna pihaa, terassia ja parvekettä koristellaan ulkolyhdyillä, ulkotulilla ja koristevalosarjoilla paitsi joulun myös Suomi 100 -juhlien kunniaksi. Prismat, Kodin Terrat ja S-raudat tuovat valoa pimeään runsailla valikoimillaan.

SPORTTIA HERKKUJEN SULATTELUUN

› Joulukerhot sulavat mukavasti uusissa sporttivaatteissa. Pukki päivittää niin treenitrikoot kuin hiihtopuvutkin.
› Kotijumppaan tontut suosittavat erilaisia joogamattoja, hierontarullia ja

-palloja sekä puisia voimistelurenkaita.
› Talviulkoilun kesto suosikkeja ovat pulkat, rattikelkat, lumipotkulaudat, sukset, luistimet ja jääkiekkomailat. Lumisurffailuun värikäs Stiga Snow Rocket.

YLLÄTÄ NÄILLÄ:

› Sammutuspeite, lampaantalja, kerä neulelankaa ja puikot, Muumi-kahvi- tai teepurkki, Remington-partatrimmeri tai -hiustenmuotoilija, Beurer-kirkasvalolamppu ja Wave VR-lasit.

PERINTEISEEN TYYLIIIN:

› Seinäkaleri 2018, lompakko, yöpuku/pyjama, kylpytakki, aamutussut, kaulaliina ja pipo, pussilakanasetti, Muumi-mukit, Teema-astiat, Mariskooli ja Moccamaster-kahvinkeitin.

Makeishittien kimara

S-ryhmässä myytiin viime jouluna yhteensä yli miljoona Pandan Juhlapöydän 300 gramman konvehtirasiaa. Kestosuosikkien rinnalle nousee aina uusia makeishittejä.

Ruokakaupan joulu starttaa joulumakeisista, jotka tulevat myymälöihin jo lokakuun alussa. Suurin myyntipiikki ajoittuu kuitenkin joulukuulle ja erityisesti joulua edeltävälle viikolle.

– Perinteiset suosikit, kuten Pandan Juhlapöydän konvehdit, Fazerin kääreelliset maitosuklaakonvehdit, Geishakonvehdit ja Fazerin Vihreät kuulat pitävät pintansa vuodesta toiseen valikoimapäällikkö **Juhani Haara** listaa.

Juhanin mukaan suosituimpien tuotteiden joukkoon nousee vuosittain jokin uusi tuote. Esimerkiksi viime jouluna Fazerin uusi suklaakuorutteen Omar-konvehti nousi hitiksi.

– Tämän vuoden uutuustuotteista suosituimpia ovat markkinoille palaava Fazerin Piparkakku-maitosuklaalevy, Fazerin Omenatryffeli-konvehdit, Ryhmä Hau -suklaajoulukalenterit ja Budapest Appelsiinikonvehdit, Juhani ennakoi.

Kinkulle kavereita

Kinkku on edelleen suosittu, mutta sen tilalle tai rinnalle joulupöytään on tullut paljon muitakin vaihtoehtoja.

– Usein joulupöytä on monipuolinen kaloiheen ja kasvislisukkeineen, joten kinkulle jää aiempaa pienempi rooli. Kinkun sijaan voidaan hankkia esimerkiksi kalaa, lammasta, kalkkunaa tai viime joulun uutuussuosikkia, kokonaista joulubroileria. Erilaisia lihavaihtoehtoja löytyy tuoreena, pakasteena ja valmiiksi kypsennettyinä tuotteina. Tarjolla on myös kasvisvaihtoehtoja, kuten Quorn-juhlarulla ja Tofurkyn täytetty juhlarulla, valikoimapäällikkö **Sari Miettunen** kertoo.

Tämän joulun suosikkiuutuudeksi Sari nostaa pakasteena myytävät Kotimaista joulukinkut. Kotimaista kinkkua saa sekä luullisena että pienempänä luuttomana versiona.

– Luomukinkkuja saamme aiempaa enemmän myyntiin. Pakastekinkut, myös

”Tarkista oman myymäläsi tuotevalikoima Foodiesta.”

luomut, ovat olleet myynnissä jo lokakuun lopulta. Tuoreet luomukinkut tulevat myyntiin joulukuun puolivälissä, jolloin koko kinkkuvalikoima on parhaimmillaan. Oman myymälän kinkkutilanne kannattaa tarkistaa Foodie.fi:stä, jotta saisi varmasti itselleen sen mieluisimman, Sari muistuttaa.

Tule joulu hopeinen

Ihohoito- ja tuoksupakkauksia, asusteita, koruja, neuleita, tossuja, yö- ja alusasuja – ja paljon muuta! SOK Tavaratalo- ja erikoisliikekaupan ketjuohjauksen valikoimaväki jakaa Sokoksen ja Emotionin joululahjavinkit. Lisää lahjaideoita ja tarkat tuotetiedot löydät viikolla 46 ilmestyneestä joulukuvastosta.

Laadukasta leideille

TYYLIIKKÄÄNÄ TALVEEN

- › Naisten pipoissa sävyttävät isot tupsut, tekoturkistupsut, kirjoneulekuviot sekä "timantit". Muista myös sporttiset mallit.
- › Nahkarukkaset ja -käsineet pitävät pakkasen loitolla.
- › Kimallusta kaamokseen strassipontsolla.

- › Villa- ja kashmir-huivit lämmittävät ihanasti.
- › Muista myös aina muodikkaat neuleet, puserot ja hupparit.

LAADUKKAITA KOTI- JA ALUSASUJA

- › Loungewear eli kotoiluvaatetus ilahduttaa mukavuudellaan.
- › Yöasujen valikoima on jouluna kauneimmillaan. Tämän joulun uudet merkit ovat Ratia ja MEY.
- › Ratia täydentää uutena merkkinä myös kylpytakkien

kirjoa.

- › Upeissa alusvaateseteissä on mistä valita: rintaliivit + alushousut, toppiliivit + alushousut tai alushousulahjapakkaukset.
- › Aluspaidat ja pitkiokset ovat pehmeää silkkiä, villa-silkki-sekoitetta tai bambua.

JALAT KIITTÄVÄT

- › Takuuvarma hittituote: tossukat, joiden pohjissa on liukuesteet.
- › Huopa-, fleece-, velour- ja lampaannahkatossuja löytyy useilta eri merkeiltä.
- › Muista myös sukkalahjapakkaukset, pehmosukat ja säärystimet.

VIIMEINEN SILAUS

- › Käsilaukku- ja lompakkovalikoiman uutuusmerkkejä ovat Guess ja Day Birger et Mikkelsen. Maailmanmerkkien joukossa kotimainen Eriksson on kesto-suosikki.
- › Aarikan, Kalevalakorun ja Snö of Swedenin korulahja ilahduttaa aina.

Muodikasta miehille

KUUMIMMAT HITIT

- › Merinovillaneuleita löytyy sekä ohuina että paksumpina neuloksina. Myös pooloneuleet.
- › Pipoja, käsineitä ja lapsasia on tarjolla monelta eri merkiltä. Materiaaleina muun muassa merinovillaa ja villa-kashmir-sekoitetta.
- › Rennot ja siistit svetarit ja hupparit.
- › Taskuliina+solmio/rusettipaketit.

AINA KIVAT KESTOSUOSIKIT

- › Mieltä ja kehoa lämmittävät neuleet, flanelli-paidat ja tohvelit.
- › Näitä tarvitaan aina: alushousupaketit, yöasut, sukkapaketit ja kylpytakit.
- › Takuuvarma klassikko: vyöpaketti.

JOTAIN UUTTA

- › RFID-lompakot (RFID-suojakalvo estää korttien skannauksen).
- › Kinon v-aukkoinen kashmirneule ja poolo.
- › Vaatteissa ja asusteissa on erilaisia villalaatuja, kuten merinovillaa, villa- ja kashmirsekoitetta, baby-alkappa ja jakinvillaa.
- › Huom. lahjat voi pakata kauniisti ja ekologisesti vaikkapa

Makian kangaskassiin.

Kaunista ja tuoksuvaa joulua

Sokokset ja Emotionit tarjoavat erityisesti joulua varten räätälöidyn kattavan kauneuden kausivalikoiman, jossa korostuvat kauniit lahjapakkaukset. Niitä on tarjolla kaikissa tuote- ja hintaryhmissä.

HOIVAAN JA HEMMOTTELUUN

› Diorin, Escadan ja Lancômen tuoksut pitävät pintansa vuodesta toiseen.

› Tuoksu-uutuuksia:

Armanin Because It's You ja Chanelin Gabrielle.

› Ihonhoitoon ja meikkaukseen upeita lahjapakkauksia esimerkiksi Cliniquelta, Estée Lauderilta ja Lancômelta.

› Varma kesto-suosikki: Sensain ripsiväripakkaus.

› Upouuteen Lumenen Suomi 100-lahjapakkaukseen

kuuluu matkakokoisia Lähde-sarjan tuotteita.

- › Hiusten hyvinvointiin Argan-hoitoöljyä sisältävät Morocconoil-tuotteet ja vegeanisat Maria Nila-tuotteet. Muista myös hiustenmuotoilulaitteet.
- › Luonnonkosmetiikka on yhä suosituimpaa. Helppoja, kaikille sopivia tuotemerkkejä: Mia Höytö ja Helixium.

HELPPOJA LÖYTTÖJÄ PIKKURAHALLA

- › Suihkusaippuaa, käsivoidetta, kylpysuolaa... Sokoksen omaa tuontia edustavat ihanan koristeelliset joululahjapakkaukset sopivat myös pikkujoululahjaksi.
- › Nuorelle meikkaajalle: Real Techniques-sivellinsetit, Goshin meikkaipaletit sekä tekoriipsipakkaukset.
- › Lapsille: hauska Muumi-ämpäri, jossa XZ-shampoo ja suihkusaippua.
- › Ihanasti lämmittävät Frantsilan kauratyyntyt ja -tossut.
- › Nautitaan sisäisesti: English Tea Shop- ja Clipper-teet, luomu- ja raakasukat sekä luomuglögi.

KOMISTUKSILLE

- › Eri hintaluokkien tuoksu- ja tuotepakkaukset kuuluvat myös miesten kauneuden jouluun.
- › Miesten uutuustuoksuja: Armanin Stronger With You ja Dieselin Bad Intense.
- › Tuoksujen kesto-suosikki: Boss.
- › Ilahduta parranhoidotetillä, joissa tuotteita sekä parranmuotoiluun että ihonhoitoon ennen ja jälkeen parranajon. Muista myös partakoneet.

50 ml ässä 39

S-market Rajapatsaan
marketpäällikkö Heli
Suoreijus tutustui
johtamislupauksiin
syyskuussa pidetyssä
Eekoon esimiespäivässä.

Uuden ajan johtamista

S-ryhmässä on käynnistynyt palvelualan parhaaseen johtamiseen tähtäävä kehittämishanke, jossa tavoitteena on parantaa ja yhtenäistää s-ryhmäläistä johtamista. Kulmakivinä ovat johtamislupaukset, jotka helpottavat esimiesten työtä määrittelemällä johtamisen periaatteet koko kaupparyhmässä.

Kaikilla s-ryhmäläisillä on oikeus hyvään johtamiseen. Tämän tueksi S-ryhmässä on tehty uusi linjaus, joka ohjaa koko kaupparyhmän johtamistapoja kohti tulevaisuuden vaatimuksia. Linjaus pohjautuu kolmeen johtamislupaukseen: Uskallan, Arvostan, Toteutan.

Lupaukset yhtenäistävät johtamista S-ryhmässä. Ne jättävät kuitenkin sopivasti tilaa organisaation erityispiirteille ja johtajan persoonalle. Yksilöt ovat yksilöitä jatkossakin.

– Jokainen osuuskauppa ja esimies tuo johtamislupauksiin yksilöllisyyttä. Ne kytkeytyvät osuuskaupan normaaliin johtamisjärjestelmään ja liiketoiminnan

kehityshankkeisiin. Silloin lupaukset tulevat osaksi arkea ja sen kehittämistä, HRD-johtaja **Pekka Ruuth** SOK:sta tiivistää.

”Satsaus johtamiseen maksaa itsensä takaisin.”

Panostus kannattaa

Johtamislupausten kautta jokainen esimies voi kehittää omaa johtamistaan. Toisaalta ne ovat apuväline omien, niin ikään esimiehinä toimivien alaisten esimiestyön kehittämiseen. Lupaukset ovat periaatteita, joihin jokainen esimies voi

työssään nojata. Niillä on lisäksi vaikutusta työnantajamielikuvaan.

Pekka toivoo, että jokainen esimies kiinnittäisi enemmän huomiota omaan johtamiseensa ja varaisi sille aikaa.

– Se maksaa itsensä takaisin. Johtamiseen panostaminen säästää omaa ja muiden työaikaa.

Johtamislupaukset ohjaavat s-ryhmäläisiä esimiehiä kohti tulevaisuuden johtamista. Kehitys tapahtuu asteittain ja eri organisaatioissa hiukan eri tahtiin.

– Kyse on kulttuurimuutoksesta, joka realisoituu koko S-ryhmän tasolla vuosien kuluessa. Muutos alkaa pienistä arkisista teoista jokaisen esimiehen johtamistyössä, ja tämä alkaa näkyä yksiköiden TYT-tuloksissa jo vuonna 2018.

USKALLAN

NÄYTÄN SUUNNAN JA
ASETAN SELKEÄT TAVOITTEET

UUDISTUN JA UUDISTAN
ROHKEASTI

KÄYN AVOINTA KESKUSTELUA
SEKÄ ONNISTUMISTEN ETTÄ
EPÄONNISTUMISTEN HETKELLÄ

USKALLAN AVATA SUUNI

SALLIN TERVEEN JÄRJEN KÄYTÖN,
MYÖS ASIAKASTILANTEISSA

ARVOSTAN

KUNNIOITAN TOISIA

HUOLEHDIN HYVINVOINNISTA
JA JAKSAMISESTA

OLEN REHELLINEN JA
OIKEUDENMUKAINEN

LUOTAN IHMISIIN,
OTAN JA ANNAN VASTUUTA

RAKENNAN YHTEISÖLLISYYTTÄ

MAHDOLLISTAN
IHMISTEN KASVUN

TOTEUTAN

VAADIN ITSELTÄNI JA MUILTA

OLEN LÄSNÄ JA
ENERGISOIN ARJESSA

VARMISTAN AIKAANSAAMISEN
JA TULOKSEN

TOIMIN JA VIESTIN
JOHDONMUKAISESTI
JA SELKEÄSTI

HOIDAN SOVITUT ASIAT
AKTIIVISESTI MAALIIN

Lupauksena läsnäolo

Imatralla S-market Rajapatsaan marketpäällikkönä toimiva **Heli Suoreijus** kertoo johtamislupauksen käyneen tutuiksi syyskuudessa Eekoon esimiespäivässä. Jokaisen osallistujan henkilökohtaisessa johtamislupausprofiilissa listattiin vahvuuksia ja asioita, joihin voisi kiinnittää vielä enemmän huomiota.

– Allekirjoitan kaikki, mitä profiilissani oli mainittu. Myös sen, että vahvuuteni on uskalluksessa, Heli myöntää.

Esimiespäivässä johtamisprofiileja käytiin läpi yhteisesti sekä tehtiin pienryhmäharjoituksia.

– Meidän Seppo-peliryhmässä kaikki olivat hyvin samoilla linjoilla, että läsnäolo on tärkeä johtamislupaus. Ei vain fyysinen, vaan myös henkinen läsnäolo. Kiire ei saa olla este huomioimiselle. Joka päivä pitää olla hetki aikaa pysähtyä juttelemaan työtoverien kanssa.

Apuvälineitä muutokseen

Läsnäoloon panostaminen koskee Helin tapauksessa työtoverien lisäksi myös asiakkaita, joista moni on käynyt tutuksi. Hän pohtii, että samaan liittyy myös halu viestiä paremmin: pieninkin tiedon jakaminen omassa porukassa voi helpottaa muiden työtä. Vuorovaikutusta ei voi aliarvioida.

Heli on vetänyt kahdeksan henkilöä työllistävää S-market Rajapatsasta noin puoli vuotta. Hän ei usko, että johtamislupauksen lunastaminen näkyy silmiinpistävästi erona aikaisempaan nähden.

– En osaa ajatella johtamislupauksia isoina käytännön muutoksina. Haluan jatkuvasti kehittää itseäni ja yksiköäni selkein tavoittein, ja pidän tätä normaalina työelämän kehittämisenä. Ala muuttuu jatkuvasti ja muutoksen johtamiseen tarvitaan apuvälineitä, joiden tulokset näkyvät usein vasta pidemmän ajan päästä.

Pelissäännöt sujuvaan arkeen

Etelä-Karjalan Osuuskaupassa johtamislupaukset otettiin työn alle alkusyksystä. Ensimmäinen työpaja pidettiin johtoryhmän kesken. Toimitusjohtaja **Mervi Sillanpää-Jaatinen** kehuu, että vertaiskyselyjen avulla saaduista omista johtamisprofiileista syntyi hyvä kokonaiskuva nykytilanteesta.

– Tulokset käytiin avoimesti läpi. Johtoryhmän vahvuudet löytyivät odotetusti Toteuta- ja Arvosta-lupauksen alta, kuten suunnannäyttämisestä, itseltä ja samalla muilta vaatimisesta sekä rehellisyydestä ja oikeudenmukaisuudesta. Haasteemme keskittyivät arjen läsnäoloon ja yhteisöllisyyden rakentamiseen.

Prosessi eteni Eekoon esimiesten johtamislupaustyöpajassa. Jokainen esimies sai ennakkotehtävän perusteella oman johtamisprofiilinsa, joka toimi alustana lupauksen työstämiseksi.

Johtamislupauksia lähestyttiin myös Seppo-nimisen iPad-pelin muodossa: osallistajat keräsivät ryhmissä pisteitä erilaisissa tehtävissä. Lopuksi sovittiin, miten lupauksia edistetään kullakin toimialalla.

– Lupauksen alakohdat, kuten toisten kunnioittaminen, rehellisyys, luottamus ja sovittujen tehtävien hoitaminen valmiiksi tuntuvat itsestään selviltä asioilta.

Käytännössä ne eivät sitä silti aina ole. Esimerkiksi työntekijän arvostaminen ja hänen tekemänsä työn kunnioittaminen ovat korostamisen arvoisia seikkoja. Niiden toteutumiseen on joka tasolla kiinnitettävä huomiota, Mervi huomauttaa.

Tarvitaan tukea ja sinnikkyyttä

Johtamislupaukset viedään Eekoossa käytäntöön toimialakohtaisesti. Tavoitteena on luoda esimiestyölle sujuvan arjen pelissäännöt, jotka menevät lupauksia konkreettisemmalle tasolle. Jalkautus työryhmiin on jo aloitettu marketkaupassa ja liikennemyymälöissä. Loppuvuonna ne otetaan työn alle autokaupassa ja ensi vuoden alkupuolella mara-toimialalla.

Mervi alleviivaa vuorovaikutuksen tärkeyttä kaikissa muutostilanteissa, kuten nyt johtamislupauksen arkeen ohjaamisessa. Ensisijaisen tärkeää on avoin ja suora tiedon jakaminen. Uuden toimintatavan läpiviennin vaatii sinnikkyyttä ja tukea.

– Meillä lupauksen toteuttamista sekä niihin sitoutumista tuetaan ja aiheesta keskustellaan yhteisissä tapahtumissamme pitkin tulevaa vuotta. Olisi hienoa, jos ensi vuoden lopussa johtamislupaukset olisivat arkea kaikilla toimialoillamme.

Marko ammentaa kokemuksistaan

Marko Alander pyrkii SOK Matkailu- ja ravitsemiskaupan kenttäjohtajana hyödyntämään omaa monipuolista työuraansa.

Työskentelin keittiöpäällikkönä muun muassa helsinkiläisissä Torni-, Vaakuna- ja Crowne Plaza -hotelleissa. Hienoa oli myös yhdeksän vuoden työrupeamani SSP:llä. Opin puhumaan englantia työkielenä ja sain kokea, mitä on olla johtajana pörssilistautuneessa yhtiössä.

Nykyisessä työssäni kenttäpäällikkönä jalkautan ravitsemiskaupan parhaita johtamiskäytäntöjä. Johtamisen kehittäminen sisältyy yhtenä osa-alueena S-ryhmän maran uuteen strategiaan.

Koen, että minulla on hyvin eväitä tehdä tätä työtä. Hyötyä on myös vastuullisuusjohtamisen opinnoistani sekä K-ruokakauppiasvalmennuksesta. Ennätin avata ensimmäisen neljästä K-kaupastani, kun liikenneonnettomuuden takia jouduin pitämään taukoa työnteosta juuri kauppojen käynnistysvaiheessa. Luovuin kaupoista. Onnekseni tuli tämä paikka hakuun.

Parasta työssäni ovat kollegat, esimiehet ja innostava työnkuva. On mahtavaa olla työympäristössä, jossa voi oppia koko ajan muilta. Olen onnekas, että olen saanut työskennellä eri töissäni upeiden ammattilaisten kanssa.

Työssäni pyrin johtamaan prosesseja niin, ettei tule sattumia. Olen opetellut sitä, mitä Richard Bransonkin painottaa: Give people freedom to make mistakes.

Koen onnistuneeni, kun voin mennä työpäivän jälkeen kotiin iloisena ja energisenä. Että työstä saa puhtia, vaikka pyrkiikin antamaan itsestään paljon. Tein aikoinaan

keittiössä jopa 90 tunnin työviikkoja. Nyt on esimies ja työryhmä, joille on tärkeää, että välillä on hyvä levätä. Töissäkin jaksaa silloin paremmin.

”Välillä on hyvä levätä. Töissäkin jaksaa silloin paremmin.”

Luonteeltani olen tiukka, mutta reilu. Ilmeisesti näistä piirteistäni pidetään, sillä kun esimerkiksi Crowne Plazassa pääsin kasaamaan oman keittiötiimini, moni aikaisemmin kanssani työskennellyt halusi tulla mukaan.

Minut saa nauramaan puolivuotiaan Tyne-koiran toilailut sekä jotkut kollegani. Heillä on hersyvä ote kaikkeen tekemiseen.

Vapaa-ajalla olen mukana lasten harrastuksissa, pyöräilen, teen koiran kanssa pitkiä lenkkejä. Laitan perheelle ruoat, se sujuu minulta luontevasti.

Rakastan ruokaa, rakastan ravintoloita. Mieleen on jäänyt matka Madridiin, jossa paikallinen kaverini opasti sellaisiin kiinnostaviin ravintoloihin, joita en olisi ikinä muuten löytänyt. Sadonkorjuukokin pesti vähän päälle kaksikymppisenä Château Carsinin tilalla Ranskassa on ollut yksi kohokohdista. ☺

MARKO ALANDER, 49 V.

- Koulutus: Keittiöpäällikkö, MEMA vastuullisuusjohtamisen tutkinto (Aalto-yliopisto), K-ruokakauppiasvalmennus
- Työura:
  - Keittiöpäällikkö, Torni-, Vaakuna-, Crowne Plaza -hotellit
  - Kehityspäällikkö, SOK Mara
  - Business Development Director ja General Manager, Select Service Partner (SSP) Finland Oy
  - Kauppias, K-Market Pohjoinen Rautatiekatu
  - Kenttäpäällikkö 9.8.2017 alkaen, SOK Mara
- Syntynyt Kuopiossa, varttui ja asuu edelleen Vantaalla.
- Naimisissa Lauran kanssa, tyttäret Sara (-99) ja Ronja (-02) sekä Tyne-koira (-17)

Kiertotalous 2017 vs. 1997

Miltä S-ryhmän kiertousteet kuulostaisivat, jos matkustettaisiin ajassa 20 vuotta taaksepäin? HOK-Elannon laatu- ja ympäristöpäällikkö Satu Kattilamäki vertailee.

2017: Hyödynämme S-ryhmässä jätteitä, kuten biojätettä ja sahanpurua biopolttoaineiden raaka-aineina. Esimerkiksi osa S-ruokakauppojen lahjoituskelvottomasta ruokahävikistä ohjataan ABC:n bioetanolin tuotantoon.

1997: Tämä olisi ollut ajatuksena aika utopistinen, vaikka vielä 50-luvulla olikin puukaasulla kulkevia ajoneuvoja, niin kutsuttuja häkäpönttöautoja. 90-luvulle tultaessa ne olivat jo historiaa. Silloin ruoantähteet ohjattiin sian ruoaksi. Tästä luovuttiin 1997 tienoilla, kun Isossa-Britanniassa hullunlehmäntauti oli levinnyt eläinperäisten ruoantähteen mukana.

2017: S-ryhmän muovikasseissa käytetään keskimäärin 60 prosenttia kierrätysmuovia, ja muovia pyritään kierrättämään entistä tehokkaammin.

1997: Valtaosa muovikasseista oli vielä neitseellisestä muovista valmistettua, eikä muovin ongelmista vielä hirveästi puhuttu. 1997 tuli kuitenkin EU:n ensimmäinen pakkausdirektiivi, jossa käsiteltiin pakkausmateriaalien kierrätystä eli valmistettiin tietä nykyiseen.

2017: Testaamme tekstiilien kierrätystä HOK-Elannon Sokos-ketjussa. Kerätyistä tekstiileistä valtaosa päättyy sellaisenaan uusiokäyttöön, noin kolmannes teollisuuden raaka-aineeksi ja vain muutama prosentti energiana hyödynnettäväksi.

1997: Tuohon aikaan joissakin toimipisteissämme oli jo Fidan ja UFF:n keräyslaatikoita. Ne raapasivat tekstiilivirrasta vain pikkuruisen osan, ja merkittävä määrä tekstiilijätettä meni kaatopaikoille. Nyt uusilla pisteillä voidaan kerätä ja kierrättää myös käyttökelpottomat tekstiilit.

2017: S-ryhmän jätteiden hyötykäyttöprosentti oli 99 vuonna 2016.

1997: Ensimmäinen argumentti, jota kuulen joskus edelleen, olisi varmaan ollut: "Mikä ihmeen hyötykäyttöprosentti?" Lukuhan siis kertoo, kuinka paljon meidän oman toiminnan aikaansaamasta jätteestä saadaan ohjattua uudelleenkäyttöön, hyödynnettäväksi materiaalina tai energiana. Vuonna 1997 pahvit, lasipakkaukset ja pullot hyötykäyttämään aika hyvin, ja niiden hyötykäyttöprosentti oli 60–90.

2017: Ohjaamme asiakkaita vähentämään ruokahävikkiä hotellien ja ravintoloiden buffeteissa. Pilottiravintolassa hävikki väheni 30 prosenttia pelkällä muistutuksella buffetin yhteydessä.

1997: Tässä asiassa olimme ehkä aikaamme edellä, sillä Elannon ravintoloiden tiukka kulukuuri 90-luvun lopussa vaikutti siihen, että raaka-aineiden käyttöä seurattiin tarkasti. Sieltä juontaa juurensa, että tänäkin päivänä HOK-Elannon ravintoloissa hävikki on alle 1 prosentti. ☺

Kiertotalous ja ilmastonmuutos on yksi S-ryhmän Paras paikka elää -vastuullisuusohjelman pääteemoista. Lue lisää: paraspaikkaelaa.fi.

Makujen juhlaa

Suussa sulavat rapsakat

› **Oululaisen jälkiuuni-lastu** on rapea ja ohueksi veistelty pikkusuolainen, joka sopii dipattavaksi tai päällystettäväksi. Kokeile vaikka mädin, sipulin ja smetanän kanssa. Makuja ovat **merisuola** (P1, S2) ja **ruohosipuli** (P1, S2, Y4, O4).

Juhlasinappi

› **Turun Sinapin väkevä ja makea Juhlasinappi** (P1, S2) on valmistettu 100-vuotiaan Suomen kunniaksi. Sinappi sopii erinomaisesti joulukinkun kuorutteeseen.

Kaksi perjantaisuosikkia yhdessä

Pakastepizzat ja texmex-herkut täyttävät ruokakorit etenkin viikonloppujen alussa. Näitä ostetaan perjantaisin jopa kolminkertainen määrä muihin viikonpäiviin verrattuna. Nyt molemmat suosikit saa samassa paketissa.

› **Dr. Oetker Rustica Tex-mex Beef & Nachos -pizzan** (P1, S2, Y3) ilmavan rapealla pohjalla on runsaasti jauhelihaa, jalapenoja, maissilastuja, ranskankermaa ja juustoa.

Joulun juomat

› **Olvin Fizz Red Dry syyskauden punaiset omenat -siiderissä** (P1, S2, Y4) tuoksu omena. Kuivan ja hapokkaan juoman valmistukseen on käytetty fermentoitua omenätäysmehuviivistettä.

› **Koff Jouluolut** (P1, S1, Y1) on kullanuskea, pehmeä ja täyteläinen wieniläistylinen lager. Tummaksi paahdettu ohramallas ja Saazer-humala antavat jouluisen aromin. Oluen mallasohran viljelijä on euralaisen Puputtien NiittyFarmin tila.

Suomi 100 -herkkuja

› **Pingviini kahvi-suklaassa** (P1, S1) on yhdistetty kaksi suursuosikkia: kahvi ja jäätelö. Kahvimakuista kermajäätelöä mehevoittaa suklaa- ja kahvikastikeraidat.

› **Karl Fazerin Sininen & Valkoinen** (PK1, SK1, YK1) -rasian suklaissa on kerros valko- ja maitosuklaata.

Paperinen paistopussi

› **Fredmanin Eskimo Eko -paistopussi** on valmistettu Suomessa valkaisu- ja värjätystä paperista. Se soveltuu lihan, kalan, kanan ja kasvien valmistamiseen. Lopputulos on mehukas. Pussissa kypsentyminen säästää paistamiseen käytettävää energiaa ja pitää uunin ja vuon puhtaina. S-kokoinen pussi (P2, S2).

Joulukonvehdeja

› **Karl Fazerin Seasonal Truffles Uuniomena-konvehdeissa** (PK1, SK1, YK1) suussa sulavan maitosuklaakuoren alle kätkeytyy pehmeä, uuniomenan makuinen tryffelitäyte.

Valmis riista-annos

› **Saarioisten riista-ruukku** (P1, S2, Y5) on valmisannos mureasta saksanhirvestä ja kylmäsavuporosta höystettynä perunalla, juureksilla ja juustokastikkeella.

Helppo karjalanpaisti

› **Atria Bravuuri Karjalanpaisti** (P1, S2, Y5) on uunivalmis valmiiksi maustettu paistopakkaus, joka sisältää 400 grammaa lihaa ja 300 grammaa kasviksia. Paisti valmistuu uunissa parissa tunnissa. Ainekset on 3–4 hengelle.

Ekoteko

› **Kalaneuvos** pakkaa tuoret kalafileet EcoFishBox-aaltopahviin styroxin sijaan. Kuitupohjainen laatikko on kierrätettävä. Laatikoilla tuodaan kalaa kauppojen valintatiskille.

Joulukuun satokausikasvikset

Kimmo Saitra

- › **Klementiini**, Espanja
- › **Persimon**, Espanja
- › **Omena Zari**, Santana, Suomi
- › **Lanttupussi 2 kg**, Suomi
- › **Porkkanapussi 2 kg**, Suomi
- › **Punajuuripussi 2 kg**, Suomi
- › **Taatelirasia 600g**, Iran
- › **Puikulapussi 1 kg**, Suomi
- › **Punainen päärynä**, Italia
- › **Granaattiomena**, Espanja

Maista juustoa!

› **Valion Karelia** (P1,S2,Y5) on kunnianosoitus 100-vuotiaalle Suomelle. Täyteläinen ja aromikkaan pehmeä puolikova juusto on parhaimmillaan leivän päällä, mutta se sopii erinomaisesti myös salaattiin tai juustotarjottimelle.

› **Kuusamon Juuston gouda** (P1, S2) on kolme kuukautta kypsytetty puolikova juusto, jonka maku

on lempeä mutta samalla luonteikas. Gouda sopii höylättyä leivän päälle, raastettuna ruoanlaittoon tai veitsellä leikattuna herkutteluun.

› **Tescon Finest Cave aged cheddar** (P1, S3) on täyteläinen ja luolassa kypsytetty raakamaidosta tehty juusto.

› **Tescon Finest Extramature smoke cheddar** (P1, S3) on valmistettu raakamaidosta. Voimakkaan makuinen juusto on pitkään kypsytetty ja savustettu.

› **Crème Bonjour Lakka-tuorejuusto** (P1, S2, Y3) sisältää aitoa marjaa. Tuorejuusto antaa maun jälkiruokiin ja se sopii erinomaisesti niin juustokakkuun kuin kääretortunkin väliin.

Kotimaiset juustot maistuvat

- › Kulutus noin 27 kg/henk/vuosi.
- › Nyt suosiossa vähäsuolaisuus, tuore- ja raejuustot sekä monipuolisempi käyttö ruoanlaitossa.
- › Kermajuustot ovat ohittaneet suosiossa edamin.
- › Eniten juustoa syödään perinteisesti leivän päällä. Juusto on otettu monipuolisesti osaksi arjen ruoanlaittoreutiineja useimmissa kodeissa: 46 prosenttia vastaajista kertoo käyttävänsä juustoja ruoanlaitossa vähintään viikoittain, osa jopa päivittäin.

- › Vanhemmat ikäpolvet kertovat syövänsä juustoa, koska se on terveellistä, tai napostelevansa herkutteluhetkinä.
- › Nuoremmat korostavat maun merkitystä, eivätkä perustele valintojaan terveyssyillä.
- › Vajaa viidennes alle 30-vuotiaista on vähentänyt juuston syöntiä eettisten syiden vuoksi. Hinnalla on tässä ryhmässä silti suurempi vaikutus juuston käytön määrään.

Lähde: Juustonvalmistajain Säätiön kuluttajakysely huhtikuussa 2017

SAATAVUUS

- P** = Prismat
S = S-marketit
Y = Salet, Alepat ja ABC-liikenne-myymälät
O = pienet ABC-yksiköt ja Delit
1 = kaikissa ketjun myymälöissä
2 = melkein kaikissa ketjun myymälöissä
3, 4, 5, 6 = ketjunsä isoimmissä yksiköissä

Jero Järvenpää tutustui Martin Sundbergin työpäivään.

Antoisa päivä pomon arjessa

S-ryhmä osallistui marraskuun puolivälissä valtakunnalliseen Tuhat nuorta johtajaa -kampanjaan. Liki kolmekymmentä s-ryhmäläistä johtajaa tarjosi opiskelijuorille mahdollisuuden seurata omaa työpäiväänsä.

Munkkiniemen Yhteiskoulun lukiossa toista vuotta opiskeleva, 17-vuotias **Jero Järvenpää** halusi tutustua yritysmaailmaan ja hakea samalla suuntaa jatko-opinnoilleen.

– Toiveissani ovat joko kauppatieteiden tai tuotantotalouden opinnot, mutta en ole vielä varma, mitä haluaisin tehdä isona. Päivä SOK:n Rahoituksessa rahoituspäällikkö **Martin Sundbergin** matkassa vahvisti ajatusta, että kaupallinen ala voisi olla minun juttuni, Jero kertoo tunnelmistaan

tutustumispäivänsä loppusuoralla.

Päivän aikana Jero pääsi seuraamaan rahoituspäällikön tuiki tavallista työpäivää: Aamu alkoi neuvottelulla Swedbankin edustajien kanssa. Sitten pidettiin puhe- lupalaveri lainopillisiin neuvonantoihin liittyen. Iltapäivän tiimipalaveri tutustutti esimies- ja tiimityön käytäntöihin. Sähköposteihin vastaailun välissä Martin kertoi Jerolle vastuullisuussijoittamisesta. Loppupäivästä valmisteltiin vielä seuraavan päivän tapaamisia.

Semiharvinainen päivä

– Onhan tämä semiharvinainen tilaisuus! On ihan eri juttu päästä seuraamaan liveinä työpäivää kuin kuunnella esitystä rahoituspäällikön työstä. Martin on havainnollistanut tosi hyvin tekemisiään ja rahoitusala, Jero summaa.

– Näytin työni kaunistelematta ja esittelin, miten asiantuntijatiimissä toimitaan ja ratkaistaan asioita yhdessä, Martin kuvailee.

Molemmat pitivät päivää antoisana.

– Yhdessäkin päivässä ehti oppia paljon ja kiinnostus alaan kasvoi, Jero sanoo.

– Kun kerroin Jerolle työstäni, tarkastelin sitä itsekkin eri kantilta. Omien tehtävien reflektointi tekee välillä hyvää, Martin toteaa. ☺

TUHAT NUORTA JOHTAJAA

- › Mukana valtakunnallisessa kampanjassa noin 750 17–24-vuotiaasta opiskelijaa.
- › S-ryhmästä mukana kymmenkunta alueosuuskauppaa ja useita SOK:n yksiköitä.
- › Samaa ideaa toteutettu aiemmin Päivä Johtajana -nimellä paikallisten nuorkauppakamareiden toimesta. Nyt koordinoijana Suomen Nuorkauppakamarit.

Teksti ja kuva Kirsi Särkkä

Hyvä Joulumieli -keräys alkanut

Hyvä Joulumieli on vuosittainen keräys kotimaan vähävaraisten lapsiperheiden hyväksi. Keräyksen järjestäjiä ovat muun muassa MLL ja SPR. S-ryhmä on yksi keräyksen kumppaneista. Keräys jatkuu aina jouluaattoon asti.

Tavoitteena on kerätä 2,1 milj. euroa, jonka avulla jaetaan lahjakortteja 30 000 vähävaraiselle perheelle. Lahjakortilla voi ostaa ruokatarvikkeita muun muassa kaikista S-ryhmän ruokakaupoista. Lahjakortti on voimassa 7.–24.12.2017.

123RF

S-ryhmän lahjakortti antaa lahja-saajalle vapauden valita juuri itselleen sopivan lahjan.

Lahjakorttikisa käynnissä

Marraskuun alussa S-ryhmän ravintoloissa starttasi jälleen ravintolalahjakorttien myyntikisa. Tavoitteena on myydä joululahjoiksi sopivia lahjakortteja miljoonalla eurolla. Voittajajoukkue saa reilun potin virkistysrahoihinsa. Lahjakorttikisa on käynnissä 23.12. asti. Voittaja julkaistaan 15.1.2018.

Joulukukkien aika

Joulukuun Kuukauden kukat ovat joulutähti ja 3 hyasinttia rondellassa. Kukat tulevat myyntiin Prismoihin 29.11. Kuukauden kukista 3 hyasinttia rondellassa myynnissä myös isoimmissa S-marketeissa.

S-taidepalkintokilpailu 2018

Vuoden 2018 S-taidepalkintokilpailu keskittyy riippumattomien ja reputettujen ammattitaiteilijoiden teoksiin. Kilpailussa on vapaa aihe, tekniikka ja materiaali.

Ilmoittautuminen kilpailuun 1.12.2017 mennessä. Lisää aiheesta osoitteessa www.s-galleria.fi.

Kiitos kaikille Ässän lukijoille kuluneesta vuodesta! Ihanaa joulunaikaa ja rutkasti onnea uudelle vuodelle!

Pikkujoulukauden menovinkkejä

Parhaat ravintolavinkit Raflaamo.fi:ssä

S-ryhmän ravintoloiden runsas anti loppuvuoden juhliin – pikkujouluihin, itsenäisyyspäivän juhlintaan, joululounaalle ja uudenvuoden viettoon – kaikki tämä ja paljon muuta osoitteessa: raflaamo.fi.

Enemmän elämyksiä Tukholmassa

Hop On Hop Off -kiertoajelulla tutustut Tukholmaan mukavasti. Pysäkit ovat valikoituja Tukholman nähtävyyksiä. Kiertoajelulla on opastus kuulokkeisiin muun muassa suomen kielellä. Hinta S-Etukortilla 15,50 €/henkilö (norm. 31 €).

Miniristeilylle m/s Finlandialla kuva

Tee pikapyrähdyksen Suomenlahdella. S-Etukortilla Bonusta Eckerö Linen matkoista ja laivaostoksista. Lisää etuja ja lahjavinkkejä löydät S-kanavalta.

Vinkkaa kaveri kansikuvajuttuun! Voita villasukat

Uusi vuosi ja uudet kujeet – tämä sanonta sopii kuin nenä päähän Ässä-lehteen, joka kirkastaa kasvonsa vuodelle 2018. Sisällöltään ja ulkoasultaan uudistunut numero 1 ilmestyy 26.1.2018.

Nyt sinäkin voit osallistua lehden uudistukseen ja vinkata meille kiinnostavan s-ryhmäläisen uuteen henkilökuvajuttuumme. Kuka työkaverisi ansaitsisi päästä parrasvaloihin valloittavalla persoonallaan ja erityislaatuisella elämäntotteellaan? Kerro se meille perustelujen kera osoitteessa: assa@sok.fi. Viestin otsikoksi: Ässätyyppi. Kaikkien vinkkejä lähettäneiden kesken arvotaan kolme mieltä ja kehoa lämmittävää villasukkapakettia.

*Katso
video!*

ILMAVEIVI-
MARENGIT JA MUUT
HYVÄ SUOMI
-HERKUT

Juustokranssi & pölkkykakku

53 UUTTA RESEPTIÄ TALVEN
SULOISIMPIIN JUHLIIN

*Tino
Singh:*

NÄIN SAAT
LAPSEN SYÖMÄÄN
TERVEELLISESTI

yhteishyvä.fi

RESEPTIT

RUOKA

ARJEN APU

HYVÄ OLO

OSALLISTU

BLOGIT

VIDEOT